

Studieplan 2021/2022

Master i økonomi og ledelse (siviløkonom)

Studiepoeng: 120

Studiets nivå og organisering

Master i økonomi og ledelse (siviløkonom) er en dybdemaster med 2 års normert studietid på heltid, og 4 års normert studietid på deltid. Utdanningen består av 120 studiepoeng i hht § 3 i "Forskrift om krav til Mastergrad", fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 01.12.05. Studiet tilbys både som heltidsstudium og deltidstudium. Undervisningen er organisert i samlinger, med tilbud om seminarer mellom samlingene.

Studenten kan velge mellom tre ulike hovedprofiler: *digital ledelse og business analytics*, *markedsføringsledelse* og *økonomistyring*.

For studenter som velger enten hovedprofil *markedsføringsledelse* eller hovedprofil *økonomistyring* vil studiestedet være *Rena* gjennom hele studieløpet.

Studenter som velger hovedprofil *digital ledelse og business analytics* vil bytte studiested fra *Rena* til *Kongsvinger* under studieløpet. For heltidsstudenter er det første semesteret lagt til studiested *Rena*, deretter fortsetter studiet på *Kongsvinger* (Høgskolesenteret i *Kongsvinger*). Det vil si at man må påregne å flytte fra *Rena* til *Kongsvinger* mellom første og andre semester. For deltidstudenter vil første og tredje semester gjennomføres på *Rena*, mens øvrige semestre gjennomføres på studiestedet *Kongsvinger*.

Bakgrunn for studiet

Master i økonomi og ledelse er et toårig studium som leder fram til graden *Master i økonomi og ledelse (siviløkonom)*. Siviløkonomutdanningen kjennetegnes ved at den gir breddekompetanse innenfor økonomi- og ledelsesfag, samtidig som den gir spesialisert kompetanse innen ett område. Studieplanen følger Nasjonalt råd for

økonomisk-administrativ utdanning (NRØA) sin anbefalte plan for toårig masterstudium [\[1\]](#), med de krav som der stilles til både faglig bredde og spesialisering.

Alle kandidater fra Master i økonomi og ledelse (siviløkonom) fra Høgskolen i Innlandet vil ha en kjernekompetanse på høyt nivå innenfor strategisk ledelse, markedsføring og økonomistyring. Studenten spesialiserer seg gjennom å velge en av studiets tre hovedprofiler: 'digital ledelse og business analytics', 'markedsføringsledelse' eller 'økonomistyring'.

Siviløkonomutdanningen kvalifiserer for leder- og utredningsoppgaver på høyt organisasjonsmessig nivå innen næringslivet, men kan også gi gode muligheter for jobb innen offentlig sektor og frivillige organisasjoner. Masterstudiet, som er solid forankret i forskningsbasert kunnskap, kan kvalifisere til doktorgradsstudier og en forskerkarriere.

Studiet tar utgangspunkt i at næringsstrukturen i Norge, ut fra en konkurransesituasjon, kan dra sterke vekslers på et tjenesteperspektiv. Fra flere hold argumenteres det også med at tjeneste- og kunnskapsdrevne virksomheter er den viktigste driveren for fremtidig økonomisk vekst. I konkurransehverdagen står virksomheten overfor mange utfordringer enten de knytter seg til markedsmessige rammefaktorer og posisjoneringer, eller til det å ha styring og kontroll innad i egen organisasjon. Studiet tar dermed utgangspunkt i at virksomheten stadig står overfor to sentrale spørsmål relatert til ytre og indre effektivitet, det vil si *gjøre de riktige tingene og gjøre tingene riktig*.

Med 'å gjøre de riktige tingene' settes det spørsmål ved om virksomheten er posisjonert riktig i forhold til konkurrenter og markedets utvikling, samt om samarbeidet i eksisterende verdikonstellasjoner og systemer gir de ønskede resultatene. Å gjøre de riktige tingene innebærer å oppnå den visjonen eller de mål som virksomheten har satt seg. Dermed utfordres virksomheten til å ha et langsiktig strategifokus for å kunne være tilpasningsdyktig i forhold til stadige endrede forutsetninger i omgivelsene. Kort sagt vil det å gjøre de riktige tingene dreie seg om hvordan oppnå suksess i markedet. Dette er fokus innenfor de to hovedprofilene i ledelse, 'markedsføringsledelse' og 'digital ledelse og business analytics'.

Med 'å gjøre tingene riktig' menes å fokusere på selve verdiskapingsprosessen gjennom å maksimere det som skapes med bruk av et minimum av ressurser, gitt den ønskede kvalitet. Dermed blir det viktig å fokusere på styring og kontroll av alle prosessene og ressursene virksomheten bruker i sin verdiskaping. Dette er fokus innenfor hovedprofilen 'økonomistyring'.

For å få suksess må virksomheten oppnå en balanse mellom disse to forholdene; det vil si, *gjøre de riktige tingene og gjøre tingene riktig*. Studenter som har velger en av hovedprofilene innenfor ledelse vil derfor ha støtteprofil innenfor økonomi. Studenter som velger hovedprofil økonomistyring vil likeledes ha støtteprofil innenfor ledelse.

[1] Vedtatt av Nasjonalt råd for økonomisk-administrative fag (NRØA) 6. juni 2016. Planen skal utfylle gjeldende lover og forskrifter, som Kunnskapsdepartementets Forskrift om krav til mastergrad av 1. desember 2005, NOKUTs forskrift om standarder og kriterier for akkreditering av studier og kriterier for akkreditering av institusjoner i norsk høyere utdanning av 25. januar 2006, Kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning, Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler, samt brev fra Kunnskapsdepartementet av 21. desember 2015 om tildeling av siviløkonomtittelen.

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte, definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- har avansert kunnskap om strategisk ledelse, markedsføring og økonomistyring sett i et tjenesteperspektiv og kan kombinere denne kunnskapen for å oppnå bedre forståelse for virksomheters verdiskaping og styring (K1)
- har spesialisert innsikt i virksomheters verdiskaping gjennom i) inngående kunnskap om hvordan data, analyse og informasjonsteknologi kan understøtte beslutningsprosesser og ledelse av digitale transformasjoner, ii) inngående kunnskap om hvordan markedsrelasjoner etableres og vedlikeholdes for å oppnå ønskede strategiske posisjoner eller iii) inngående kunnskap om hvordan virksomheten kan måles, analyseres og styres i tråd med gjeldende strategi (K2)
- har inngående kunnskap om vitenskapelige teorier, forskningsprosesser og -metoder tilpasset problemstillinger innenfor enten i) digital ledelse og business analytics, ii) markedsføringsledelse eller iii) økonomistyring (K3)
- kan analysere virksomheters taktiske og strategiske utfordringer med utgangspunkt i ulike tradisjoner innenfor økonomi- og ledelsesfag og spesialiseringsområdets egenart, samt kombinere kunnskap innenfor økonomi- og ledelsesfag på nye måter for å løse utfordringene (K4)

Ferdigheter

Kandidaten

- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder, samt analysere

empiri for å strukturere og formulere faglige resonnementer med mål om langsiktig strategisk posisjonering og effektiv styring og kontroll (F1)

- kan analysere og forholde seg kritisk til eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor strategisk ledelse, markedsføring og økonomistyring, samt anvende tjenesteperspektivet i praktiske og teoretiske problemløsning knyttet til enten i) data og analysekapasitet som strategisk ressurs ii) markedsrelasjoner og strategiske posisjoner iii) eller økonomisk styring og kontroll (F2)
- kan bruke relevante forskningsbaserte metoder for å analysere virksomheters taktiske og strategiske utfordringer, utforme beslutningsgrunnlag og legge til rette for virksomheters verdiskaping gjennom å utvikle strategier, styringssystemer, markedsrelasjoner og nye forretningsmuligheter (F3)
- kan relatere problemstilling, kontekst og data til metodevalg og gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer innenfor enten i) digital ledelse og business analytics, ii) markedsføringsledelse eller iii) økonomistyring (F4)

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan analysere relevante profesjonsetiske- og forskningsetiske problemstillinger innenfor økonomi- og ledelsesfag, samt forholde seg profesjonelt til etiske problemstillinger knyttet til virksomheters strategiske og taktiske valg (G1)
- kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter i utøvelse av ledelse og gjennomføring av prosjekter, samt i utredninger og analyser av virksomheters verdiskapende prosesser - alene og i fellesskap med andre (G2)
- kan formidle omfattende selvstendig forsknings- og utredningsarbeid både muntlig og skriftlig (G3)
- kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor økonomi og ledelse med virksomheters interessenter og med allmennheten og har forutsetninger for å arbeide i en internasjonal kontekst (G4)
- kan ivareta muligheter som ligger i virksomhetens verdiskaping gjennom teknologisk utvikling, tilrettelegging av endringsprosesser og fremme innovasjon (G5)

Målgruppe

Målgruppe for studiet er personer som har bachelorgrad eller tilsvarende, med fordypning i økonomi og administrasjon, og som ønsker en solid, høgere grads utdanning innen økonomi og ledelse. Dette med tanke på å kunne gå inn i leder- eller utredningsfunksjoner på høyt nivå innen næringsliv eller offentlig sektor, eller med tanke på videre doktorgradsstudier og eventuelt en forskerkarriere.

Relevans for arbeidsliv og videre studier

Fullført studium gir graden «Master i økonomi og ledelse (siviløkonom)». På engelsk vil gradsbetegnelsen være «Master of Science in Business Administration».

Studiet gir en anvendelig kompetanse som gjør at kandidatene vil kunne gå inn i et bredt spekter av utfordrende stillinger i tjenesteytende sektor, industri og offentlig sektor, som leder, spesialist eller rådgiver. Studiet gir opptaksgrunnlag til Ph.d.-utdanningen Innovasjon i tjenesteyting – offentlig og privat (INTOP) ved Høgskolen i Innlandet. Studiet vil også kunne gi opptaksgrunnlag til phd-utdanning innenfor bedriftsøkonomi/økonomi og administrasjon ved andre norske og utenlandske universiteter og høyskoler. Nærmere krav til opptak til et phd-studium avgjøres av den enkelte institusjonen som gir phd-utdanning.

Hovedprofil 'digital ledelse og business analytics' gir spesialkompetanse innenfor ledelse av virksomheter som ønsker å utnytte digitale muligheter og basere sine beslutninger og endringsprosesser på systematisk analyse av data. Kandidaten kan gå inn i stillinger som krever god forretningsforståelse, kombinert med kunnskap om digital teknologi og analytiske ferdigheter. Konkrete eksempler på stillinger og funksjoner som kandidatene kan bekle kan være toppleder eller analysesjef (Chief Analytical Officer) i små og mellomstore bedrifter, leder av teknologi og forretningsanalyse i industri- eller servicevirksomhet, markedsanalytiker eller rådgiver/-konsulent i markedsavdelinger, analysebyråer eller innenfor kommunikasjon og media. Studiet gir kompetanse som har stor anvendelighet også i offentlig og frivillig sektor.

Hovedprofil 'markedsføringsledelse' gir spesialkompetanse i markedsføringsledelse og verdiskaping i et tjenesteperspektiv. Konkrete eksempler på stillinger og funksjoner som kandidatene kan bekle kan være toppleder og markedsjef i små og mellomstore bedrifter, produksjef i industri- eller servicevirksomhet, markedsanalytiker eller rådgiver/-konsulent i markedsavdelinger, analysebyråer eller innen kommunikasjon og media. Videre ulike funksjoner knyttet til ledelse, tjenesteutvikling og kommunikasjon innen offentlig sektor.

Hovedprofil 'økonomistyring' gir spesialkompetanse i økonomistyring. Kombinert med avansert kunnskap om strategisk ledelse og markedsføringsledelse, samt oppøving av analytiske ferdigheter, gir studiet en anvendelig kompetanse som gir mulighet for en variert karriere.

Kandidatene kan gå inn i lederstillinger hvor det stilles høye krav til kvalifiserte og handlingskompetente ledere, som kan sette både markedsmessige rammefaktorer og posisjoneringer og styring og kontroll innad i egen organisasjon i fokus. Konkrete eksempler på stillinger som kandidatene vil kunne bekle kan være toppleder eller

økonomisjef i små og mellomstore virksomheter, Controller i mellomstore eller store virksomheter eller som konsulent eller rådgiver innenfor økonomistyring i alle miljøer innen både privat konsulentvirksomhet og i offentlig sektor.

Opptakskrav og rangering

Opptakskravet er en bachelorgrad i økonomi administrasjon eller tilsvarende avsluttet utdanning. Utdanningen må oppfylle fagkravene til nasjonal anbefalt plan for Bachelor i økonomi og administrasjon [\[1\]](#), dvs. at du må ha minimum ha 120 studiepoeng innen økonomisk-administrative fag. 90 av disse studiepoengene må dekke følgende faggrupper:

- **Metodefag (20 studiepoeng):** matematikk for økonomer, statistikk for økonomer, samfunnsvitenskapelig metode
- **Samfunnsøkonomi (15 studiepoeng):** makroøkonomi, mikroøkonomi
- **Bedriftsøkonomisk analyse (30 studiepoeng):** finansregnskap, økonomistyring, investering og finansiering
- **Administrasjonsfag (25 studiepoeng):** markedsføring, organisasjon og ledelse, foretaksstrategi

Alle underkategorier må dekkes. Dersom du har en Bachelor i økonomi og administrasjon fra et norsk lærested oppfyller du disse fagkravene.

De siste 30 studiepoengene må dekkes av emner innenfor alle de fire faggruppene.

Gjennomsnittskarakter må være C eller bedre.

Ved oversøkning til studiet blir søkere rangert, jamfør [Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Innlandet](#).

[\[1\]](#) Fagkravene følger kravene i nasjonal plan fra 17.10.2011. Disse fagkravene legges til grunn i opptaket i 2020 og 2021. UHR-økonomi og administrasjon vedtok ny anbefalt plan for Bachelor i økonomi og administrasjon i november 2018. Det er sannsynlig at de nye fagkravene blir gjeldende i opptaket for Master i økonomi og ledelse (siviløkonom) fra 2022.

Arbeids- og undervisningsformer

Studiets arbeidsformer legger til rette for aktivt arbeid med problemstillinger som er relevante for praksisfeltet og som gjør at studentene får et eierforhold til egen læreprosess og studerer på en måte som har overføringsverdi til arbeidslivet.

Undervisningen vil være basert på en kombinasjon av forelesninger, presentasjoner, diskusjoner, case, øvelser og oppgaver. I metodefagene inngår opplæring og øvelse i bruk av statistikkprogrammer og andre IT-baserte analyseverktøy. Ulike former for IKT-støttet undervisning vil inngå i den pedagogiske verktøykassen.

Caseundervisning brukes som en metode for å oppnå læringsutbytter som omhandler det å kunne anvende teorier og metoder på praktiske problemstillinger og øve opp evne til refleksjon og analyse. Case forstås her i vid forstand, og kan variere fra mer avgrensede eksempler, både virkelige og konstruerte, til caseoppgaver utviklet spesielt for å analysere komplekse problemstillinger.

Studiet krever at studenten setter av tid til individuelt arbeid og fordypning i pensumlitteraturen, men gruppeaktiviteter er også svært sentralt i studiet. Gjennom gruppeaktiviteter utvikles blant annet ferdigheter i samarbeid, presentasjon, kommunisere innenfor faget, samt å gi og motta konstruktive tilbakemeldinger. I periodene mellom samlingene forutsettes det at studentene jobber både individuelt og i grupper med forberedelser og etterarbeid knyttet til læringsaktivitetene på samlingene. Gruppearbeid kan skje både ved at studentene møtes fysisk eller ved ulike former for elektronisk kommunikasjon. Alle emner har obligatoriske arbeidskrav i form av skriftlige oppgaver, og i noen tilfeller øvelser, som skal leveres i forkant av hver undervisningssamling.

Obligatoriske arbeidskrav skal bidra til å sikre at studentene oppnår læringsutbyttet, samt oppøve generelle ferdigheter som er viktige i arbeidslivet. I de fleste emnene skal to av arbeidskravene løses individuelt og to løses i gruppe, mens man i metodeemnene hele veien jobber i gruppe med oppgaver som følger de ulike stegene i forskningsprosessen. Gjennom arbeidet med de obligatoriske oppgavene forbereder studentene seg til kommende samling ved å lese pensumlitteraturen og reflekter over sentrale problemstillinger knyttet til læringsutbyttene som det fokusere på i kommende samling. Obligatoriske arbeidskrav i gruppe skal også bidra til å oppøve samarbeidsferdigheter, skape en faglig delingskultur og gi øvelse i å utveksle faglige synspunkter med andre. De obligatoriske arbeidskravene gir samlet sett grunnlag for å kunne reflektere og diskutere med lærere og medstudenter på undervisningssamlingen, og studentenes arbeider trekkes inn i undervisningen på ulike måter. Skriftlige arbeidskrav gir generelt også øvelse i å skrive akademiske tekster. I noen av emnene inngår i tillegg muntlig presentasjon, slik at studentene får øvelse i legge fram fagstoff muntlig. I metodeemner oppøves også tekniske ferdigheter i bruk av programvare.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav i de enkelte emner). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Studiet er på 120 studiepoeng og gjennomføres på heltid over to år eller på deltid over fire år. Det er beregnet en arbeidsbelastning på 1500 - 1800 timer per år for heltidsstudenter og 750-900 timer per år for deltidsstudenter. Dette innebærer både aktiviteter organisert av høgskolen, og den innsats den enkelte student legger ned i form av selvstudier.

Organisering av undervisningen

Studiet starter med en felles obligatorisk oppstartsamling. På oppstartsamlingen jobber studentene i grupper med et bedriftscase, hvor problemstillingen presenteres av bedriften selv. Hensikten med oppstartsamlingen er å gi en faglig introduksjon til studiet og å skape en samarbeidskultur i studiet, samt gi informasjon som gjør at man kommer kan fokusere på det faglige allerede før første ordinære undervisningssamling.

Studiet har deretter ca. 30 timer med organisert undervisning per emne, bortsett fra i enkelt emner hvor det vil være 36-39 timer organisert undervisning pga av opplæring i bruk av programvare og oppøving av tekniske ferdigheter. Studiet er organisert som undervisningssamlinger hvor emnene er gruppert slik at det undervises i to emner per samling. Det er obligatorisk oppmøte på 50% av underviste timer i hvert emne. Det vil være 8-10 undervisningssamlinger av 2-3 dager per semester for heltidsstudenter og 4-5 undervisningssamlinger av 2-3 dager per semester for deltidsstudenter. I tillegg vil det være tilbud om 4-8 timer med seminarer i uker hvor det ikke er annen undervisning for heltidsstudentene, samt at det vil kunne tilbys bedriftsbesøk og gjesteforelesninger som går på tvers av emner. Tilbudet som er mellom undervisningssamlingene vil være frivillig, men studentene oppfordres til å prioritere dette.

I første semester vil det også gis en innføring i kilder og kildebruk, litteratursøk, argumentasjons- og diskusjonslinjer, teamarbeid og elektroniske verktøy som anvendes i undervisningen. Opplæring i programvare som brukes i metodemnene inngår som en integrert del av undervisningen i disse emnene.

Det vil være felles undervisning på Rena i de fire emnene som utgjør den faglige plattformen innenfor økonomi- og ledelse (Strategi og ledelse, Markedsføringsteori, Økonomisk styring og kontroll og Økonomisk organisasjonsteori). Disse emnene utgjør første semester for alle heltidsstudenter og første og tredje semester for deltidsstudenter og undervises på Rena. For studenter som velger hovedprofil 'markedsføringsledelse' eller 'økonomistyring' vil undervisningen i resten av studiet også være på Rena. For studenter som velger 'digital ledelse og business analytics' vil resten av studiet være på Kongsvinger, med evt. noen fellessamlinger på Rena i forbindelse med masteroppgaven. Uansett valgte hovedprofil kan enkelte samlinger legges til andre steder i regionen for å legge til rette for næringslivssamarbeid, f eks bedriftsbesøk.

Vurderingsformer

Følgende eksamensformer vil benyttes i studiet:

- Individuell skriftlig skoleeksamen, 4 timer
- Individuell hjemmeeksamen, 2 dager
- Individuell hjemmeeksamen, en uke
- Semesteroppgave, individuelt og i gruppe på inntil 3
- Muntlig eksamen
- Masteroppgave, i gruppe på inntil 2 personer (unntaksvis individuell), med avsluttende muntlig eksamen.

Eksamensformene er valgt ut i fra emnenes egenart og læringsutbytter. Variasjon i vurderingsformer og hensyn til studiets overordnede læringsutbytte er også hensyntatt. Vurderingen er i stor grad basert på hjemmeeksamener og semesteroppgaver. Disse vurderingsformene gir studentene mulighet til å henvise til forskningsbasert litteratur og bygge opp mer omfattende akademiske tekster på ulike formater, hvor man må kombinere kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse innenfor emnet. Semesteroppgaver er også valgt som eksamensform i metodeemnene, slik at studentene skal kunne gjennomføre metodiske analyser ved hjelp av ulike typer analyseverktøy, basert et case som det jobbes gjennomgående med gjennom semesteret. I noen av emnene kombineres to vurderingsformer for å kunne få vurdert ulike typer læringsutbytter i emnet og/eller for å vurdere også individuelle prestasjoner i emner hvor semesteroppgaver gjennomføres i gruppe. Studiet avsluttes med muntlig eksamen, hvor masteroppgaven forsvares.

Forskningsbasert undervisning

Studiet har flere innfallsvinkler til forskningsbasert undervisning.

Lærersentrert undervisning der innholdet er forskningsbasert: Pensumet i studiet er basert på en kombinasjon av konseptuelle og empiriske vitenskapelige artikler og annen forskningsbasert litteratur som brukes aktivt i forelesninger. De vitenskapelig ansattes egne forskningspublikasjoner inngår i pensum der det er relevant.

Lærersentrert undervisning som fokuserer på forskningsprosess og vitenskapelig tenkemåte: Studentene får tidlig i første semester en opplæring i hvordan vitenskapelige artikler er bygget opp. I emnene vil studentene bygge opp tekster i henhold til vitenskapelige standarder. De vitenskapelige ansatte gir studentene innblikk i sitt eget forskningsarbeid gjennom å presentere forskning i prosess. Forståelsen for

forskningsprosessen og metoder blir utviklet videre gjennom metodeemnene og hele prosessen med masteroppgaven. Avdelingens stipendiater bidrar også i undervisningen og deler erfaringer fra sitt arbeid.

Undervisning der studentene aktivt deltar i en diskusjon av et forskningsbasert innhold:

Drøfting av ulike teoretiske perspektiver, metoder og forskningsresultater inngår i de ulike emnene og blir vektlagt i forelesning og i oppgaver. Gjennom arbeid med obligatoriske arbeidskrav med påfølgende diskusjoner på samlinger, hjemmeeksamen, og semesteroppgave vil studenten drøfte både konseptuelle og praktiske problemstillinger ved hjelp av resultater fra både konseptuell og empirisk forskning.

Undervisning der studenten inngår i «undersøkende» læreprosesser: Noen av emnene har mer omfattende semesteroppgaver som er strukturert som en forskningsprosess. I arbeidet med masteroppgaven gjennomfører studentene et selvstendig forskningsprosjekt under veiledning innenfor valgte hovedprofil. Studiet er godt forankret innenfor avdelingens strategiske forskningsområder, noe som gir grunnlag for student til å involvere seg i avdelingens forskningsaktivitet gjennom masteroppgaven og semesteroppgaver. Masterstudenter vil også kunne knyttes til avdelingens forskningsaktivitet gjennom engasjement som vitenskapelige assistenter.

Internasjonalisering

Internasjonale forhold påvirker virksomhetens rammebetingelser, ressurstilgang, markeder, nettverk og relasjoner. I studiet behandles internasjonale perspektiver som en integrert del av de ulike emnene. I studieplanen inngår også valgeminnet Strategiske allianser og internasjonalisering, som går dypere inn i disse sammenhengene.

Alle fagdisiplinene som inngår i studiene er internasjonale forskningsfelt. En vesentlig del av pensumlitteraturen er engelskspråklig og hentet fra internasjonale tidsskrifter og lærebøker. I flere av emnene vil studenten møte gjesteforelesere fra utenlandske høyskoler og universiteter, samt faste forelesere med internasjonal erfaring.

For å legge til rette for innkommende utvekslingsstudenter vil en del av emnene i høstsemesteret undervises på engelsk (se undervisningsspråk i emnebeskrivelsene), slik at utvekslingsstudentene kan følge undervisningen sammen med norske studenter og dermed bidra til et internasjonalt studiemiljø. I disse emnene kan det stilles krav om at arbeidskrav og eksamensbesvarelser skrives på engelsk. Undervisningen i studiet vil i øvrige emner hovedsakelig være på norsk eller eventuelt andre skandinaviske språk. I disse emnene kan arbeidskrav, eksamensbesvarelser og masteroppgaven skrives på engelsk dersom studenten selv ønsker det.

Studenter kan søke om utvekslingsopphold på ett semester ved en utenlandsk

utdanningsinstitusjon. Utnvekslingsopphold gjennomføres primært ved institusjoner som høgskolen har utvekslingsavtale med. I studieplanen er det tilrettelagt for utvekslingsopphold i tredje semester for heltidsstudenter, men det kan også være mulig å forlenge utvekslingsoppholdet med fjerde semester eller reise på utveksling i andre semester. Deltidsstudenter vil også ha mulighet til utvekslingsopphold, men det kan da være hensiktsmessig å studere på heltid mens man er på utveksling. Det kan også være mulig å ta ett enkelt emne (valgemne) i utlandet i form av sommerkurs eller ved at man tar ett eller flere masteremner med samlingsbasert undervisning ved Handelshøgskolan ved Karlstads universitet.

Studenter som planlegger å avlegge deler av sin grad i utlandet, må få det planlagte oppholdet godkjent på forhånd av høgskolen på grunnlag av emnebeskrivelser og pensumlister fra utenlandsk institusjon, samt uttalelser fra emneansvarlige innenfor relevante fagområder ved Høgskolen i Innlandet. Ett semesters opphold ved utenlandsk institusjon må gi tilsammen minimum 30 ECTS på masternivå. Valgemner må settes sammen slik at man samlet sett oppnår det antall studiepoeng innenfor hovedprofilen og støtteprofilen som er angitt i studieplanen og det søkes innpass for obligatoriske emner. Det kan utøves noe fleksibilitet i antall studiepoeng innenfor hver kategori så lenge de overordnede læringsutbyttene nås.

Studiets oppbygging og innhold

Studiet er bygd opp med fire obligatoriske emner som gir en bred faglig plattform innenfor økonomi- og ledelsesfag. Emnene Strategi og ledelse og Markedsføringsledelse utgjør plattformen innenfor ledelsesfag, mens Økonomisk organisasjonsteori og Økonomisk styring og kontroll utgjør plattformen innenfor økonomifag. Disse fire emnene er felles for alle studenter på studiet og undervises på Rena. Studentene spesialiserer seg deretter ved å velge blant en av tre hovedprofiler: 'digital ledelse og business analytics' (Kongsvinger), 'markedsføringsledelse' (Rena) og 'økonomistyring' (Rena).

I hovedprofilen inngår obligatoriske emner (37,5 studiepoeng) og obligatoriske metodeemner (15 studiepoeng), samt valgbare emner innenfor hovedprofilen (15 studiepoeng). I støtteprofilen inngår obligatoriske emner (15 studiepoeng) og valgemne (7,5 studiepoeng). Alle emnene har et omfang på 7,5 studiepoeng. Masteroppgaven (30 studiepoeng) skrives innenfor valgte hovedprofil.

Hovedprofil 'digital ledelse og business analytics' tar utgangspunkt i det potensialet den raske teknologiske utviklingen gir til å skape nye strategiske markedsmuligheter og forbedre operasjonelle ytelser. Store datamengder, kombinert med kraftige og sofistikerte analyseverktøy og analyseferdigheter, gjør at ledere av virksomheter kan få støtte til å gjøre kompliserte beslutninger om forretningsdriften basert på fakta og mer

nøyaktige prognoser. En slik mulighet til å styrke sine strategiske fordeler gjør at mange virksomheter legger ned en stor innsats på å hente inn data og gjennomføre avanserte analyser av sine trender og sine omgivelser. Utfordringen for lederen er å tilpasse seg de enorme datamengdene og disruptive teknologier og utnytte disse gjennom å endre forretningsmodeller og organisatoriske prosesser for å forbedre sitt tjenestetilbud og skape en bedre konkurranseposisjon.

Studenter som velger hovedprofil 'digital ledelse og business analytics' vil ha sin støtteprofil innenfor økonomifag. Støtteprofilen består av emnene som inngår i plattform for økonomi, samt ett valgbart økonomiemne.

Hovedprofil 'markedsføringsledelse' tar utgangspunkt i at markedsføringen er den funksjonen i virksomheten som i størst grad ivaretar den strategiske forretnings- og markedsposisjonen og gjennom denne posisjonen sikrer og bedrer virksomhetens inntekter. Markedsføring er et bredt fagområde som berører flere ulike deler av virksomhetens mange funksjoner og ulike arbeidsoppgaver. Markedsføringsfunksjoner er blant annet med på å kartlegge behov hos kundene, drive frem innovasjon, utforme tjenester, gjøre tjenester tilgjengelige, kommunisere verdiforslag og merkeposisjon, utvikle kunderelasjoner, samt å sørge for oppfølging dersom tjenestene ikke skulle tilfredsstille kundens behov og forventninger. Markedsføringen er med i hele forretningsprosessen fra utvikling av tjenesten til at kunden er fornøyd og har gjort gjenkjøp. I denne prosessen er det viktig at markedsføringen er med på å posisjonere og kommunisere virksomhetens tilbud for å bygge sterke merker.

Studenter som velger hovedprofil 'markedsføringsledelse i et tjenesteperspektiv' vil ha sin støtteprofil innenfor økonomifag. Støtteprofilen består av emnene som inngår i plattform for økonomi, samt ett valgbart økonomiemne.

Hovedprofil 'økonomistyring' vektlegger effektiv styring i den stadig raskere endringstakten virksomheter møter med sine omgivelser, ikke minst gjennom teknologiske endringer. Økonomistyring fokuserer på å håndtere virksomhetens strategiske utvikling. Nyere modeller for økonomistyring balanserer disse forholdene ved at det tradisjonelle fokuset på finansielle nøkkeltall suppleres med styringsinformasjon for virksomhetens framtidige utvikling. Økonomistyringen må settes inn i en organisatorisk kontekst, og fagområdets stadig tettere bånd til blant annet organisasjon og ledelse er vist i den senere tids empiriske forskning. Dette underbygger og forklarer at styringsinformasjonen er blitt mer knyttet opp mot virksomhetens strategi – fra utforming til gjennomføring og oppfølging/måling. Strategiutvikling vil derfor hovedsakelig bli behandlet som en del av virksomhetens styringsløype.

Studenter som velger hovedprofil 'økonomistyring' vil ha sin støtteprofil innenfor økonomifag. Støtteprofilen består av emnene som inngår i plattform for ledelse, samt ett valgbart ledelses-/markedsføringsemne.

Kull

2021

Emnetabeller for hovedprofilene 1) digital ledelse og business analytics, 2) markedsføringsledelse og 3) økonomistyring (scroll nedover)

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester			
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)
Hovedprofil digital ledelse og business analytics							
3MMF120	<u>Strategi og ledelse</u>	7,5	O	7,5			
3MMF100	<u>Markedsføringsteori</u>	7,5	O	7,5			
3MØS100	<u>Økonomisk organisasjonsteori</u>	7,5	O	7,5			
3MØS120	<u>Økonomisk styring og kontroll</u>	7,5	O	7,5			
3MSM130 / KMSM130	<u>Kvantitativ metode</u>	7,5	O		7,5		
KDBA120	<u>Business analytics</u>	7,5	O		7,5		
KDBA130	<u>Data management strategi</u>	7,5	O		7,5		
KDBA140	<u>Digital strategi og beslutningsstøtte</u>	7,5	O		7,5		
KDBA200	<u>Anvendt programmering for business analytics</u>	7,5	V			7,5	
KDBA300	<u>Prediktiv analyse og maskinlæring</u>	7,5	O			7,5	
KMMF250	<u>Digitalisering, endring og ledelse</u>	7,5	V			7,5	
KINN3027/1	<u>Pricing and revenue management</u>	7,5	V			7,5	
3MSM220	<u>Avansert statistisk metode</u>	7,5	V			7,5	
3MMF300 / 3MMØ300 / KDBA950	<u>Masteroppgave</u>	30	O				30
Heltidsstudenter: 1. semester gjennomføres på Rena, øvrige semestre på Kongsvinger. Deltid undervises slik:							
1 semester: 3MMF120 Strategi og ledelse og 3MØS120 Økonomisk styring og kontroll (Rena)							
2 semester: KMSM130 Kvantitativ metode og KDBA130 Data management strategy (Kongsvinger)							
3 semester: 3MMF100 Markedsføringsteori og 3MØS100 Økonomisk organisasjonsteori (Rena)							
4 semester: KDBA140 Digital strategi og beslutningsstøtte og KDBA120 Business analytics (Kongsvinger)							
5 semester: KDBA300 Predikativ analyse og maskinlæring og KMMF250 Digitalisering, endring og ledelse (Kongsvinger)							
6 semester: Valgemne støtteprofil og oppstart arbeid med masteroppgave (Kongsvinger)							
7 semester: KDBA200 Anvendt programmering for business analytics og arbeid med masteroppgave (Kongsvinger)							
8 semester: 3DBA950 Masteroppgave (Kongsvinger)							
				Sum:	30	30	30
							30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Hovedprofil markedsføringsledelse

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester				
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	
3MMF100	<u>Markedsføringsteori</u>	7,5	O	7,5				
3MMF120	<u>Strategi og ledelse</u>	7,5	O	7,5				
3MØS100	<u>Økonomisk organisasjonsteori</u>	7,5	O	7,5				
3MØS120	<u>Økonomisk styring og kontroll</u>	7,5	O	7,5				
3MMF200	<u>Markedsføringsledelse og strategisk kommunikasjon</u>	7,5	O		7,5			
3MMF220	<u>Verdiskaping og tjenesteyting</u>	7,5	O		7,5			
3MMF240	<u>Tjenesteinnovasjon</u>	7,5	O		7,5			
3MSM130 / KMSM130	<u>Kvantitativ metode</u>	7,5	O		7,5			
3MSM120	<u>Kvalitativ metode</u>	7,5	O			7,5		
3MMF360	<u>Krise i markedsrelasjoner</u>	7,5	V			7,5		
3MMF260	<u>Strategiske allianser og internasjonalisering</u>	7,5	V			7,5		
3MES100	<u>Profesjonsetikk og virksomhetens samfunnsansvar</u>	7,5	V			7,5		
3MØS260	<u>Økonomistyring, prosjektledelse og innovasjon</u>	7,5	V			7,5		
3MØS300	<u>Selskapsverdsettelse og skatteatferd</u>	7,5	V			7,5		
3MSM220	<u>Avansert statistisk metode</u>	7,5	V			7,5		
3MMF300 / 3MMØ300 / KDBA950	<u>Masteroppgave</u>	30	O				30	
Studiested Rena. Deltid undervises slik: 1 semester: 3MMF100 Markedsføringsteori og 3MØS100 Økonomisk organisasjonsteori 2 semester: 3MSM130 Kvantitativ metode og 3MMF200 Markedsføringsledelse og strategisk kommunikasjon 3 semester: 3MMF120 Strategi og ledelse og 3MØS120 Økonomisk styring og kontroll 4 semester: 3MMF220 Verdiskaping og tjenesteyting og 3MMF240 Tjenesteinnovasjon 5 semester: 3MSM120 Kvalitativ metode og valgemne hovedprofil 6 semester: Valgemne støtteprofil og oppstart arbeid med masteroppgave 7 semester: Valgemne hovedprofil og arbeid med masteroppgave 8 semester: 3MMF350 Masteroppgave				Sum:	30	30	30	30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Hovedprofil økonomistyring

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester				
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	
3MMF100	<u>Markedsføringsteori</u>	7,5	O	7,5				
3MMF120	<u>Strategi og ledelse</u>	7,5	O	7,5				
3MØS100	<u>Økonomisk organisasjonsteori</u>	7,5	O	7,5				
3MØS120	<u>Økonomisk styring og kontroll</u>	7,5	O	7,5				
3MØS220	<u>Strategisk økonomistyring</u>	7,5	O		7,5			
3MØS230	<u>Regnskap – teori, praksis og analyse</u>	7,5	O		7,5			
3MØS240	<u>Investeringer og beslutningsstøtte</u>	7,5	O		7,5			
3MSM130 / KMSM130	<u>Kvantitativ metode</u>	7,5	O		7,5			
3MSM120	<u>Kvalitativ metode</u>	7,5	O			7,5		
3MØS260	<u>Økonomistyring, prosjektledelse og innovasjon</u>	7,5	V			7,5		
3MØS300	<u>Selskapsverdsettelse og skatteatferd</u>	7,5	V			7,5		
3MES100	<u>Profesjonsetikk og virksomhetens samfunnsansvar</u>	7,5	V			7,5		
3MMF360	<u>Krise i markedsrelasjoner</u>	7,5	V			7,5		
3MMF260	<u>Strategiske allianser og internasjonalisering</u>	7,5	V			7,5		
3MSM220	<u>Avansert statistisk metode</u>	7,5	V			7,5		
3MMF300 / 3MMØ300 / KDBA950	<u>Masteroppgave</u>	30	O				30	
Studiested Rena. Deltid undervises slik: 1 semester: 3MMF120 Strategi og ledelse og 3MØS120 Økonomisk styring og kontroll 2 semester: 3MSM130 Kvantitativ metode og 3MØS220 Strategisk økonomistyring 3 semester: 3MMF100 Markedsføringsteori og 3MØS100 Økonomisk organisasjonsteori 4 semester: 3MØS230 Regnskap - teori, praksis og analyse og 3MØS240 Investeringer og beslutningsstøtte 5 semester: Valgemne hovedprofil og 3MSM120 Kvalitativ metode 6 semester: Valgemne støtteprofil og oppstart arbeid med masteroppgave 7 semester: Valgemne hovedprofil og arbeid med masteroppgave 8 semester: 3MMØ350 Masteroppgave				Sum:	30	30	30	30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Nærmere om valgемner

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester
				Sum:

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

3MMF120 Strategi og ledelse

Emnekode: 3MMF120

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studentene oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om strategibegrepet og sentrale elementer innenfor strategisk ledelse (k1)
- har inngående kunnskap om de grunnleggende premisene om drivkreftene i organisasjonen for å skape tilslutning til virksomhetens grunnleggende ambisjoner og visjoner (k2)
- har avansert kunnskap om hvordan den enkelte virksomhet og deres nettverk kan identifisere, utvikling og utnytte ressurser som vi strategiske fordeler (k3)
- har inngående kunnskap om styret, toppledelsens og andre interessenters rolle i

strategiutviklingen (k4)

- har kunnskap om utviklingsperspektiver på strategi som fagdisiplin (k5)

Ferdigheter

Studenten

- kan forholde seg kritisk til interne og eksterne faktorer som påvirker det strategiske utfallet i arbeidet med å utvikle en helhetlig og innbyrdes sammenhengende strategi for virksomheten (f1)
- kan anvende virkemidler som forsvarer en best mulig markeds- og konkurranseposisjon for virksomheten og hvordan ledelsessystemer bør utformes for å implementere de ulike delstrategiene (f2)
- forstår betydningen av metodiske og analytiske tilnærminger til strategiske spørsmål innenfor en virksomhetskultur (f3)

Generell kompetanse

Studenten

- kan formidle problemstillinger knyttet etikk, holdninger og samfunnsansvar og gjennom dette legge grunnlaget for et reflektert miljø hvor disse holdningene diskuteres og prøves mot praktiske utfordringer i virksomheten (g1)
- kan prinsippene for å formidle virksomhetens strategi internt overfor medarbeidere og eksternt i forhold til de aktørene i omgivelsene som i vid forstand skaper rammebetingelser for virksomhetens virksomhet (g2)
- forstår nødvendigheten av og konsekvensene ved å utvikle en trygg organisasjonskultur som kan tillate og tåle uenighet og konstruktiv strid om strategiske valg, som grunnlag for nytenkning og innovasjonsprosesser (g3)
- kan referere til og begrunne den komplekse sammensetningen av kunnskaper, ferdigheter, holdninger og handlekraft som kreves av ledere på alle nivåer ved omfattende strategiske endringsprosesser organisasjonen (g4)
- har forutsetninger for å omsette tanker om de viktigste utfordringene i virksomheten til handling, og gjennomføre strategi- og endringsprosesser i virksomheten (g5)

Innhold

- Teoretisk utviklingsperspektiver på strategi som fagdisiplin
- Strategiprosesser – ulike perspektiver
- Digital påvirkning på strategiprosesser
- Virksomhetens markeds- og konkurranseposisjon
- Generiske konkurransestrategier
- Konkurrent- og omgivelsesanalyse

- Scenarioutvikling- og analyse
- Nettverksteori og nettverksstrategi – samarbeide eller konkurrere?
- Intern-analyse og ressursbasert teori
- Utvikling av struktur, virksomhetskultur og kompetanse som understøtter virksomhetens mål
- Effektivitetsmål, insentivsystemer, måleparametere, belønninger på individ- og gruppenivå
- Samfunnsansvar, samt normativ og empirisk etikk

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, arbeid i grupper og diskusjoner. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Ett muntlig framlegg i gruppe på inntil tre personer.
- Obligatorisk frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

2 dagers individuell, skriftlig hjemmeeksamen (case). Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MMF100 Markedsføringsteori

Emnekode: 3MMF100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om markedsføringsteoriens bakgrunn og forutsetninger (k1)
- har inngående kunnskap om hvordan markedsføringsfagets forståelse, teorier og dominerende tenkning har endret seg over tid og hvor faget står i dag (k2)
- har inngående kunnskap om hvordan markedsorientering, nettverk og relasjoner påvirker virksomhetens markedsfunksjon og kundeatferd (k3)
- kan bidra til en økt systematisk og vitenskapelig tenkning rundt virksomhetens markedsføringsfunksjon (k4)
- har inngående kunnskap om hvordan markedet og de samfunnsmessige utfordringer og rammebetingelser virksomheten møter har betydning for utviklingen av markedsføringsfaget (k5)

Ferdigheter

Studenten

- kan analysere og forholde seg kritisk til forskningslitteraturens beskrivelse av markedsføringsfunksjonen, fagets teoretiske ståsted og utfordringer (f1)
- kan analysere eksisterende markedsføringsteorier og fortolkninger og anvende disse i et selvstendig arbeid med praktisk og teoretisk problemløsning (f2)
- kan identifisere og gjennomføre aktiviteter som vil øke virksomhetens verdiskaping (f3)

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere kritisk over markedsførings betydning for næringsliv og samfunn (g1)
- kan formidle kunnskap om markedsteoretiske forhold i skriftlig form (g2)

Innhold

- Markedsfilosofi og dominerende markedspektiver
- Markedet, markedsomgivelser og virksomhetens rammebetingelser
- Kundeatferd
- Markedsstrategi og markedsføringens organisering
- Markedsorientering og resultater
- Relasjoner og nettverk

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, oppgaveløsning, case og diskusjoner. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

- 4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen (teller 60% av karakteren i emnet) og
- semesteroppgave med gitt problemstilling i gruppe på inntil tre personer (teller 40% av karakteren i emnet). Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper. Ved gruppeeksamen står alle deltakere i gruppa til ansvar for alt innhold i oppgaven

Begge deksamener må være bestått for at emnet skal være bestått. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Skoleeksamen: Ingen hjelpemidler er tillatt

Semesteroppgave: Alle hjelpemidler er tillatt

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MØS100 Økonomisk organisasjonsteori

Emnekode: 3MØS100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved fullført emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om ulike teorier for hvordan økonomiske transaksjoner kan koordineres gjennom markeder, organisasjoner og nettverk (k1)
- har inngående kunnskap om økonomiske teorier som kan forklare virksomhetens grenser, hvorfor noen økonomiske transaksjoner gjøres i et marked, mens andre gjøres internt i virksomheten (k2)
- har inngående kunnskap om hvordan økonomisk organisasjonsteori kan forklare konkurransemessige fortrinn gjennom egenskaper ved virksomhetens ressursbase, samt hvordan virksomheten kan samskape, endre og utvide sin ressursbase gjennom sine relasjoner (k3)
- har oversikt over de historiske linjene innenfor økonomisk organisasjonsteori og dens teoretiske bidrag til strategisk ledelse og økonomistyring (k4)

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende og forholde seg kritisk til økonomisk organisasjonsteori og forskningsresultater på området (f1)
- kan strukturere og formulere faglige resonnementer knyttet til organisering og styring av virksomheter, samt foreslå løsninger på praktiske og teoretiske problemer på grunnlag av egne analyser (f2)

Generell kompetanse

Studenten

- kan identifisere etiske problemstillinger og drøfte virksomhetens samfunnsansvar i forbindelse med økonomisk organisering (g1)

Innhold

- Neoklassisk teori som referansepunkt
- Transaksjonskostnadsteori, begrenset rasjonalitet og opportunisme
- Vertikal integrasjon, risikodeling, incentiver, kontrakter og tillit
- Ressursbaserte teorier, dynamiske kapabiliteter
- Økonomisk atferdsteori
- Agentteori
- Aktør-nettverksteori
- Institusjonell teori
- Interorganisatorisk teori
- Økonomisk organisering, etiske problemstillinger og samfunnsansvar

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, presentasjoner, diskusjoner og case, samt oppgaveløsning, individuelt og i gruppe.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

2 dagers individuell, skriftlig hjemmeeksamen. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MØS120 Økonomisk styring og kontroll

Emnekode: 3MØS120

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om tradisjonell tilnærming til økonomisk styring og kontroll (k1)
- har inngående kunnskap om kritikken mot de tradisjonelle økonomiske styringsmodellene (k2)
- har inngående kunnskap om utviklingen fra tradisjonell økonomistyring til innovative modeller for styring, kontroll og prestasjonsmåling (k3)
- har inngående kunnskap om teorigrunnlaget og viktige egenskaper ved økonomi- og virksomhetsstyringen (k4)
- har inngående kunnskap om koblingen mellom styringsmodeller og strategiimplementering (k5)
- kan diskutere og analysere utviklingen fra tradisjonell økonomistyring til

virksomhetsstyring (k6)

Ferdigheter

Studenten

- kan forholde seg kritisk til teorier for økonomisk styring og kontroll i forhold til virksomheters problemstillinger og utfordringer (f1)
- kan analysere grunnleggende forutsetninger for økonomistyring og kontroll i forhold til aktuelle og situasjonsspesifikke behov i virksomhetene (f2)

Generell kompetanse

Studenten

- kan identifisere etiske problemstillinger knyttet til økonomisk styring og kontroll (g1)
- kan kommunisere hvordan ulike styringsmodeller kan bidra til å understøtte virksomhetens strategiimplementering (g2)

Innhold

- Tradisjonell tilnærming til økonomisk styring og kontroll
- Kritikken mot tradisjonelle økonomiske styringsmodeller
- En oversikt over nyere modeller for økonomi- og virksomhetsstyring
- Behov for helhetsperspektiv i økonomistyringen som grunnlag for utviklingen til virksomhetsstyring
- Prestasjonsmåling
- Virksomhetsstyring og styringsfilosofi
- Management Control som en del av virksomhetsstyringen
- Virksomhetsstyring, organisasjonsstruktur og strategiimplementering
- Digitalisering, styring og kontroll

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, oppgaveløsning, arbeid i grupper og diskusjoner. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan

avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Ett muntlig framlegg i gruppe på inntil tre personer.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

- 4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen (teller 60% av karakteren).
- Semesteroppgave i gruppe på inntil tre personer med gitt problemstilling (teller 40% av karakteren).

Begge deleksamener må være bestått for at emnet skal være bestått. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ved gruppeeksamen står alle gruppe-medlemmer ansvarlig for alt innhold i besvarelsen.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Skoleeksamen: Ingen hjelpemidler tillatt.

Semesteroppgave: Alle hjelpemidler er tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MSM130 / KMSM130 Kvantitativ metode

Emnekode: 3MSM130 / KMSM130

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår
Tilbys både på Rena og Kongsvinger

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved fullført emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om forskningsdesign, innhenting av empiri, analyse og tolking av kvantitative undersøkelser (k1)
- har inngående kunnskap om multippel regresjonsanalyse og regresjonsforutsetninger (k2)
- har inngående kunnskap om om logistisk regresjon (k3)
- har inngående kunnskap om eksplorerende (utforskende) og konfirmerende (bekreftende) faktoranalyse (k4)
- har kunnskap om forskningsetiske retningslinjer for datainnsamling og personvernordninger for kvantitative analyser (k5)

Ferdigheter

Studenten

- har det nødvendige vitenskapsteoretiske og metodiske grunnlaget for å gjennomføre kvantitative undersøkelser, samt kan vurdere andres arbeider (f1)
- behersker kvantitativ metode og forskningsopplegg gjennom å kunne anvende dem i analysearbeid (f2)
- kan strukturere og formulere komplekse metodiske resonnementer (f3)

Generell kompetanse

Studenten

- har inngående kunnskap om forskningsprosessen og kan velge forskningsmetode basert på en problemstilling (g1)
- har grunnlag for å kommunisere og diskutere metodiske problemstillinger, forskningsdesign og metodevalg innenfor bedriftsøkonomiske/administrative fagområder (g2)
- kan på selvstendig grunnlag fortsette egen kompetanseutvikling og spesialisering i forskningsdesign og metodevalg (g3)
- har kunnskap om forskningsetiske retningslinjer for datainnsamling og personvern (g4)

Innhold

- Vitenskapsteoretiske og metodiske grunnlag for å gjennomføre kvantitative undersøkelser, vurdering av andres arbeider
- Forskningsdesign
- Innhenting av empiri, analyse og tolking av kvantitative undersøkelser. Undersøkelsers pålitelighet (reliabilitet) og troverdighet (validitet).
- Grafiske fremstillinger
- Multippel regresjonsanalyse og regresjonsforutsetninger
- Logistisk regresjon
- Personvernordninger for kvantitative analyser
- Eksplorerende (utforskende) og konfirmerende (bekreftende) faktoranalyse
- Forskningsetiske retningslinjer for datainnsamling og personvern

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger. Oppgaveløsning, individuelt og i grupper. Øvelser i bruk av

statistikkprogram og bruk av instruksjonsvideoer.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. Oppgavene er basert på et gjennomgående case (datasett deles ut) og skal løses i grupper på inntil tre studenter. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper. Minimum tre av fire oppgaver må være vurdert til godkjent.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

- 4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen (teller 60% av karakteren) og
- semesteroppgave i gruppe på inntil tre personer (teller 40% av karakteren). Semesteroppgaven krever bruk av statistikkprogram. Ved gruppeeksamen står alle deltakere i gruppa til ansvar for alt innhold i oppgaven.

Begge deksamener må være bestått for at emnet skal være bestått.

Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt for semesteroppgaven.

Ingen hjelpemidler tillatt ved skoleeksamen.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

KDBA120 Business analytics

Emnekode: KDBA120

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MMF120 Strategi og ledelse, 3MØS120 Økonomisk styring og kontroll og 3MMF100 Markedsføringsteori.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om ulike analysetilnærminger og hvordan analyse av store og komplekse datamengder kan bidra til bedre beslutningsgrunnlag og økt verdiskaping (k1)
- har inngående kunnskap om metoder og teknikker for å identifisere, avgrense og formulere analyseproblemer med utgangspunkt i virksomhetens strategiske utfordringer og beslutningsproblemer (k2)
- har kunnskap om ulike metoder og teknikker for å innhente, forberede, analysere og visualisere data (k3)
- har inngående kunnskap om sammenhenger mellom datakvalitet, analysekvalitet og virksomhetens beslutningskvalitet (k4)
- har kunnskap om maskinlæring, samt muligheter og begrensninger i automatisering av analyser (k5)

Ferdigheter

Studenten

- kan identifisere, avgrense og formulere analyseproblemer innenfor ulike virksomhetsområder, for både taktiske og strategiske beslutningsproblemer (f1)
- kan drøfte, vurdere og velge analysemetoder ut i fra analyseproblem og tilgang på data (f2)
- kan anvende relevant programvare for å visualisere data , gjennomføre analyser og rapportere analyseresultater (f3)
- kan forholde seg kritisk til analysemetoder og -resultater og kommunisere analyseresultater for taktiske og strategiske beslutninger (f4)
- kan kritisk drøfte analysefunksjonens plassering i organisasjonen, samt gi anbefalinger om organisering og ledelse av analysevirksomheten (f5)

Generell kompetanse

Studenten

- kan drøfte etiske problemstillinger i forbindelse med arbeid med og bruk av analyser
- kan kommunisere om og drøfte analyseproblemer, -tilnærminger og ,-resultater med medarbeidere innenfor ulike forretningsprosesser, spesialister og beslutningstakere (g2)
- kan samarbeide med andre om analysearbeid (g3)
- har oversikt over den historiske, tverrfaglige, utviklingen innenfor business analytics (g4)

Innhold

- Metoder og teknikker for å identifisere, avgrense og formulere analyseproblemer
- Ulike typer analyseproblemer innenfor ulike funksjonsområder i virksomheten
- Kanaler for innhenting og distribusjon av data
- Deskriptiv, predikativ og preskriptiv analyse
- Gjennomføring av analyser ved hjelp av programvare, visualisering av data og presentasjon av analyseresultater
- Historiefortelling
- Datakvalitet, analysekvalitet og beslutningskvalitet (herunder kritisk perspektiv på rekontekstualisering av åpne data)
- Maskinlæring og Artificial Intelligence
- Ledelse og organisering av analysevirksomhet
- Historisk utvikling innenfor business analytics

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger. Diskusjoner og presentasjoner basert på pensum og case. Oppgaveløsning, individuelt og i grupper. Rollespill.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Kombinasjon av praktiske og skriftlige teoretiske oppgaver. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer og to skal løses individuelt (opplyses nærmere i undervisningsplanen). Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper. Minimum tre av fire oppgaver må være vurdert til godkjent.
- Deltakelse i ett rollespill.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

- Semesteroppgave i gruppe på inntil tre personer. Semesteroppgaven krever bruk av analyseprogram. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter
- Individuell muntlig eksamen som vurderes til Bestått/Ikke bestått.

Begge deleksamener må være bestått for at emnet skal være bestått.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

KDBA130 Data management strategi

Emnekode: KDBA130

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Bestått emnet 4MMF100 Strategi og ledelse.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- Har kunnskap om ulike typer data, datastrukturer, datakilder, lagring og rensing av data, samt databaser (k1)
- Har kunnskap om hva som er karakteristisk for «Big Data», samt særlige utfordringer med lagring og systematisering av store og komplekse datamengder (k2)
- Har kunnskap om formålet med, og oppbygging av operasjonelle databaser og datavarehus (k3)
- Har kunnskap om programmeringsgrensesnitt og skyløsninger (k4)
- Har kunnskap om sentrale problemstillinger knyttet til informasjonssikkerhet, samt juridiske forhold knyttet til personvern ved lagring og anvendelse av virksomhetens data (k5)
- Har kunnskap om sentrale problemstillinger knyttet til tilgang til virksomhetens data og eiendomsrett til data (k6)

- Har inngående kunnskap om strategisk ledelse av virksomhetens dataressurser (k7)

Ferdigheter

Studenten

- Kan initiere, tilrettelegge og delta i arbeid med strategi og policy for ledelse av virksomhetens dataressurser (f1)
- Kan drøfte roller og funksjoner i innenfor Data Management, samt drøfte organisatorisk plassering av disse funksjonene (f2)
- Kan identifisere databehov, kilder og proxy-variabler for effektiv transformering av data til tilgjengelig informasjon (f3)

Generell kompetanse

Studenten

- Kan drøfte etiske og juridiske problemstillinger knyttet til innhenting, lagring og anvendelse av ulike typer data i virksomheten (g1)
- Kan kommunisere med fagpersoner innenfor IT om løsninger for ledelse og administrasjon av virksomhetens dataressurser (g2)
- Kan holde seg oppdatert på utviklingen innen teknologier for innhenting, lagring, bearbeiding og organisering av data, samt juridiske og etiske problemstillinger knyttet til denne utviklingen (g3)

Innhold

- Ulike typer data, datastrukturer, datakilder
- Lagring og rensing av data og proxyvariabler
- Lagring og systematisering av data, relasjonelle og ikke-relasjonelle databaser
- Operasjonelle databaser og datavarehus
- Programmeringsgrensesnitt og skyløsninger
- Informasjonssikkerhet, personvernloven, General Data Protection Regulation
- Ledelse av data som strategisk ressurs, ledelsens rolle og ansvar
- Ulike roller og funksjoner innenfor data management
- Tilgang og eiendomsrett til data
- Etiske problemstillinger

Arbeids- og undervisningsformer

Den organiserte undervisningen består av forelesninger og diskusjoner, samt oppgaveløsning individuelt og i grupper. Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er

187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lese pensum for den aktuelle samlingen, samt levert skriftlige arbeidskrav på forhånd (se under obligatoriske arbeidskrav).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Frammøte på 50% av emnets underviste timer.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

KDBA140 Digital strategi og beslutningsstøtte

Emnekode: KDBA140

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MMF120 Strategi og ledelse og 3MØS100 Økonomisk organisasjonsteori må være bestått.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- Har kunnskap om ulike teoretiske perspektiver på beslutningstaking (k1)
- Har generisk kunnskap om beslutningsanalyse og beslutningsstøttesystemer og kjennskap til noen av de mest brukte IT-baserte beslutningsstøttesystemene (k2)
- Har inngående kunnskap om muligheter til økt verdiskaping, men også tekniske og organisatoriske utfordringer, som ligger i å kombinere, integrere og presentere data fra ulike deler av virksomheten gjennom IT-baserte beslutningsstøttesystemer (k3)
- Har inngående kunnskap om hvordan digitale prosesser kan endre arbeidsprosesser, verdikjeder/- systemer og forretningsmodeller og påvirke beslutningstakingen (k4)

- Har avansert kunnskap om digital strategi og hvordan beslutningsstøtte systemer kan formes for å understøtte den digitale strategien (k5)

Ferdigheter

Studenten

- Kan anvende et utvalgt IT-basert beslutningsstøttesystem (f1)
- Kan drøfte muligheter og utfordringer knyttet til datadrevne beslutningsprosesser og automatisering av beslutninger (f2)
- Kan anvende relevant teori og empiri for å analysere, kritisk drøfte og vurdere beslutningsmodeller, beslutningsstøttesystemer og digitale strategier (f3)
- Kan anvende teoretiske modeller for å forstå konsekvensene av digital påvirkning på forretnings-/virksomhetsmodell og kritisk vurdere modellen (f4)
- Kan intitere og lede arbeid med utforming av digital strategi (f5)

Generell kompetanse

Studenten

- Kan forholde seg til ulike syn på beslutningsprosesser og relatere de til ulike tilnærminger og holdninger til systemer for beslutningsstøtte og automatisering av beslutninger (g1)
- Kan kommunisere med medarbeidere, eksperter og beslutningstakere om valg og tilpasning av beslutningsstøttesystemer, samt utvikling av nye forretningsmodeller/virksomhetsmodeller (g2)
- Kan holde seg oppdatert på utviklingen innenfor beslutningssystemer og forretningsmodeller (g3)

Innhold

- Teoretiske perspektiver på beslutningstaking
- Beslutningsanalyse
- Beslutningsstøttesystemer, visualisering av data
- Digital strategi og beslutningsstøtte
- Ansvar og roller i utforming og utøvelse av digital strategi
- Datadrevne beslutningsprosesser
- Automatisering av beslutninger
- Organisatoriske konsekvenser
- Påvirkning mellom digitale prosesser, verdikjeder/- systemer, forretnings-/virksomhetsmodeller og beslutningstakingen

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger. Diskusjoner, gruppearbeider og refleksjonsøvelser basert på pensum og case. Oppgaveløsning, individuelt og i gruppe. Øvelser i bruk av programvare for beslutningsstøtte. (Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav).

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Deltakelse i minst én gruppebasert refleksjonsøvelse.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

2 dagers skriftlig, individuell hjemmeeksamen.

Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

KDBA200 Anvendt programmering for business analytics

Emnekode: KDBA200

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

KDBA130 Data management strategi, KDBA120 Business analytics og 3/KMSM130 Kvantitativ metode.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om sentrale begreper og prinsipper innenfor programmering (k1)
- har kunnskap om programmeringsspråk og spørrespråk som er vanlige innen Business Analytics, samt programvare som er spesielt utviklet for håndtering og analyse av store og komplekse datamengder (k2)
- har inngående om ulike måter å transformere data på (k3)
- har kunnskap om hvordan man kan kombinere bruk av flere typer programmer i analyser (k4)
- har kunnskap om effektiv feilsøking (k5)
- har kunnskap om hvordan man skriver beregningsmessig effektive programmer

(k6)

Ferdigheter

Studenten

- kan utforme spørringer for hente ut data fra ulike typer databaser (f1)
- kan transformere data for å gjøre dem egnet for analyse (f2)
- kan anvende ett av programmeringsspråkene som er mye brukt innenfor business analytics (f3)
- kan kombinere avanserte kunnskaper og ferdigheter innenfor økonomi- og ledelsesfag og metodefag med ferdigheter innen programmering i gjennomføring av ulike typer analyser (f4)

Generell kompetanse

Studenten

- Kan drøfte valg av verktøy og programmeringsløsning med programmeringsspesialister, analysespesialister og beslutningstakere (g1)
- Kan holde seg oppdatert på utviklingen av metoder og verktøy for å hente fram, transformere data og programmere for business analytics (g2)

Innhold

- Begreper og prinsipper innenfor programmering
- Ulike typer programmeringsspråk og spørrespråk
- Utforming av spørringer (SQL)
- Metoder for å hente ut data fra databaser og datavarehus
- Metoder for datatransformasjon (data wrangling)
- Programmering i R
- Praktisk analyse

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesning. Workshops med praktiske øvelser med spørrespråk og programmeringsspråk, samt bruk av instruksjonsvideoer. Oppgaveløsning, individuelt og i grupper. Presentasjoner.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet

arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Kombinasjon av praktiske og skriftlige teoretiske oppgaver. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer og to skal løses individuelt (opplyses nærmere i undervisningsplanen). Minimum tre av fire oppgaver må være vurdert til godkjent.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

- En ukes individuell hjemmeeksamen. Praktiske oppgaver og skriftlig rapportering inngår som en del av eksamensoppgaven.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Hjemmeeksamen: alle hjelpemidler tillatt

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

KDBA300 Prediktiv analyse og maskinlæring

Emnekode: KDBA300

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

English

Krav til forkunnskaper

KDBA130 Data management strategi, KDBA120 Business Analytics og 3/KMSM130 Kvantitativ metode.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om hvilken rolle maskinlæring spiller i business analytics (k1)
- har kunnskap om hvordan maskinlæring virker og de viktigste maskinlæringsmetodene (k2)
- har inngående kunnskap om muligheter og begrensninger knyttet til ulike maskinlæringsmetoder (k3)
- har inngående kunnskap om de viktigste forskjellene mellom vanlige data og «big data» med henblikk på maskinlæringsapplikasjoner (k4)
- har kunnskap om metoder og prinsipper for datautvinning (k5)

Ferdigheter

Studenten

- kan gjøre kvalifiserte valg av maskinlæringsteknikker for en gitt forretningsmessig problemstilling (f1)
- kan evaluere maskinlæringsapplikasjoner og foreslå endringer som kan forberede ytelsen (f2)
- kan evaluere forventet ytelse av maskinlæringsapplikasjoner på nye data (f3)
- kan anvende kjente maskinlæringsalgoritmer og implementere dem i maskinlæringsapplikasjoner (f4)
- kan utforme utvalgte typer algoritmer og implementere disse (f5)

Generell kompetanse

Studenten

- kan anvende maskinlæringsalgoritmer slik at man får ny kunnskap som belyser virksomhetens økonomiske og ledelsesmessige utfordringer (g1)
- kan formidle selvstendig kunnskap om bruk av maskinlæringsmetoder og kommunisere med eksperter om utforming av maskinlæringsalgoritmer og implementering av maskinlæringsapplikasjoner (g2)

Innhold

- Regresjon i maskinlæring
- Kunstige nevrale nettverk
- Støttevektormaskiner
- Trebaserte metoder
- Prinsipalkomponentanalyse
- Klustering
- Anomalitetsdeteksjon
- Tidsrekkeprognostisering
- Modellvalg og modellblanding
- Regularisering
- Kryssvalidering og bootstrap

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesning. Workshops med praktiske øvelser. Oppgaveløsning, individuelt og i grupper. Presentasjoner.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Kombinasjon av praktiske og teoretiske oppgaver. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent.
- Obligatorisk frammøte på 50% av emnets underviste timer.

Eksamen

- 4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen (teller 40% av karakteren) og
- én ukes individuell hjemmeeksamen (teller 60% av karakteren). Praktiske oppgaver og skriftlig rapport inngår som en del av oppgaven.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Skoleeksamen: ingen hjelpemidler tillatt
- Hjemmeeksamen: alle hjelpemidler tillatt

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

KMMF250 Digitalisering, endring og ledelse

Emnekode: KMMF250

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MMF100 Strategi og ledelse.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- Har kunnskap om organisasjoner som kunnskapsskapende systemer og utvikling av digital kompetanse i organisasjoner (k1)
- Har inngående kunnskap om sentrale teorier og modeller for ledelse av endringsprosesser og kan tillemppe disse for å belyse praksisnære problemstillinger i forbindelse med digitaliseringsprosesser, endring av forretningsmodeller og analysedrevet ledelse (k2)
- Har inngående kunnskap om hvordan man kan tilrettelegge for et samspill mellom organisasjon, prosesser og IT-systemer som bidrar til innovasjon og realisering av verdier for virksomheten (k3)
- Har inngående kunnskap om hvordan digitale prosesser gjensidig påvirker virksomhetens nettverk og omgivelser (k4)

Ferdigheter

Studenten

- Kan analysere, drøfte og vurdere betydningen av digitaliseringen for organisering, arbeidsprosesser, strukturer og relasjoner i virksomheten og i dens nettverk (f1)
- Kan drøfte forhold som påvirker virksomhetens evne til å møte de utfordringer som oppstår når den blir utsatt for endringer (f2)

Generelle kompetanse

Studenten

- Kan drøfte etiske og samfunnsmessige problemstillinger ved organisasjonsendringer som følger av digitalisering og analysedrevet ledelse (g1)
- Kan drøfte utfordringer som kan oppstå for virksomhetens medarbeidere og interessenter ved implementering av organisasjonsendring, samt kommunisere med medarbeidere og virksomhetens interessenter på en måte som fremmer endringsprosesser (g2)

Innhold

- Teoretiske perspektiver på læring og endring i organisasjoner
- Ulike tilnærminger til teknologi
- Perspektiver på forholdet mellom virksomheten, IKT og samfunn
- Forhold som fremmer og hemmer digitaliseringsprosesser
- Ulike tilnærminger til nettverk og omgivelser
- Formål og drivkrefter ved digitalisering
- Spredning og implementering av teknologi
- Virksomhetens elastisitet

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger. Diskusjoner og presentasjoner basert på pensum og case. Oppgaveløsning, individuelt og i gruppe. Kommunikasjonsøvelser.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Deltakelse i minst én muntlig kommunikasjons/-refleksjonsøvelse.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Ingen.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

KINN3027 / 1 Pricing and revenue management

Emnekode: KINN3027 / 1

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

English

Krav til forkunnskaper

Recommended prerequisites: Basic understanding of business economics, statistics, and optimization is an advantage.

Læringsutbytte

Knowledge

- Be able to identify what opportunities various companies might have to apply pricing and revenue management.
- Understand the critical differences among different types of opportunities and approaches needed to address them.
- Understand and be able to explain key concepts such as; (1) the impact of constrained capacity, (2) opportunity costs, (3) customer response, (4) demand uncertainty, and (5) market segmentation.

Skills

- Formulate decision problems within price and revenue management for companies/events.
- Model real decision problems within price and revenue management using

spreadsheets / appropriate software.

- Implement the obtained results for (imaginary / real) companies / events within different business areas.
- Understand and discuss what prices of various goods and services consist of from a price hedonistic point of view.

Competence

- Assess what opportunities and limitations that are present by applying price and revenue management as tools in order to improve a company's profitability.
- Be able to propose various pricing models and implement these, using the appropriate software, in private/public Companies.

Innhold

- Basic price optimization
- Price differentiation
- Pricing with constrained supply
- Revenue management
- Markdown management
- Customized pricing

Arbeids- og undervisningsformer

Lectures, exercises, group work, case-reports, student presentations of research articles, self-study.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

Written case-report. Minimum 50% participation in lectures. The rest will be announced at course start-up.

Eksamen

Four-hour individual written exam. Grading A-F.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

- Calculator in line with guidelines for calculator use in the economics or business

studies at Inland School of Business and Social Sciences.

- English dictionary.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MSM220 Avansert statistisk metode

Emnekode: 3MSM220

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3/KMSM130 Kvantitativ metode.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har avansert forståelse for samfunnsvitenskapelige problemstillinger (k1)
- har avansert kunnskap om forutsetningene for bruk av multivariate metoder (k2)
- har spesialisert kunnskap om faktoranalyse, forskjellige regresjonsmetoder og strukturell liknings-modellering (k3)
- har inngående kunnskap om tidsserieanalyser (k4)

Ferdigheter

Studenten

- kan teste og kritisk vurdere komplekse undersøkelsers pålitelighet (reliabilitet) og troverdighet (validitet) (f1)
- kan begrunne sitt metodevalg og forholde seg kritisk til faglitteratur og andre

kilder (f2)

- kan gjennomføre avanserte empiriske undersøkelser analysere data (f3)
- kan formulere, utvikle og organisere kvantitative forskningsprosjekter (f4)
- kan analysere og vurdere samfunnsvitenskapelige resultater og undersøkelser (f5)
- kan gjennomføre et utviklingsarbeid ved hjelp av kvantitative metoder på en selvstendig måte (f6)

Generell kompetanse

Studenten

- kan analysere og drøfte forskningsetiske problemstillinger knyttet til innsamling og analyse av data (g1)
- kan analysere og forholde seg kritisk til kvantitative metodens forutsetninger og begrensninger (g2)
- kan anvende kunnskap om kvantitativ metode slik at man får ny kunnskap som belyser virksomhetens økonomiske og ledelsesmessige utfordringer (g3)
- kan formidle omfattende selvstendig kunnskap om bruk av kvantitative metoder (g4)

Innhold

- Multippel og multivariat regresjon
- Mediator og moderator
- Logistisk regresjon
- Eksplorative og bekreftende faktoranalytiske teknikker
- Strukturell liknings modellering
- Tidsserieanalyser
- Aktuelle dataprogram

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger. Oppgaveløsning, individuelt og i grupper. Muntlig presentasjon. Øvelser i bruk av statistikkprogram og bruk av instruksjonsvideoer.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. Oppgavene er basert på et gjennomgående case (datasett deles ut) og skal løses i grupper på inntil tre studenter. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper. Minimum tre av fire oppgaver må være vurdert til godkjent.
- Ett muntlig framlegg i gruppe på inntil tre personer.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

- Semesteroppgave i gruppe på inntil tre personer (teller 40% av karakteren). Semesteroppgaven krever bruk av statistikkprogram. Ved gruppeeksamen står alle deltakere i gruppa til ansvar for alt innhold i oppgaven.
- Individuell skoleeksamen (teller 60% av karakteren).

Prestasjonen vurderes med med graderte bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Begge deksamener må være bestått for at emnet skal være bestått.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler tillatt for semesteroppgaven.

Ingen hjelpemidler tillatt ved skoleeksamen.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MMF300 / 3MMØ300 / KDBA950

Masteroppgave

Emnekode: 3MMF300 / 3MMØ300 / KDBA950

Studiepoeng: 30

Semester

Vår / Høst / Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Alle øvrige emner i masterprogrammet må være bestått for at man skal kunne levere masteroppgaven.

Læringsutbytte

Ved fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har spesialisert empirisk og teoretisk kunnskap innenfor et område relatert til problemstillinger innenfor hovedprofilen (k1)
- har avansert kunnskap om teori og metodisk tilnærminger som belyser en selvvalgt problemstilling som er relevant for hovedprofilen (k2)
- kan anvende kunnskap på nye områder innenfor hovedprofilen (k3)

Ferdigheter

Studenten

- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere faglige resonnementer, samt å identifisere presise og forskbare problemstillinger (f1)
- kan analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innen hovedprofilen (f2)
- kan bruke relevante metoder for forskning og faglig utviklingsarbeid som setter kandidaten i stand til å gjennomføre undersøkelser basert på vitenskapelig prinsipper (f3)
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsarbeid i tråd med de forskningsetiske normer (f4)
- kan reflektere over og drøfte sentrale vitenskapsteoretiske dilemmaer (f5)

Generell kompetanse

Studenten

- kan forholde seg til etiske problemstillinger og de krav til vitenskapelig redelighet som kreves av vitenskapelig arbeid (g1)
- kan gjennomføre et omfattende forsknings- og utredningsarbeid, granske et vitenskapelig arbeid og på en konstruktiv måte delta i diskusjonen i et vitenskapelig forum (g2)
- kan formidle masteroppgavens problemstilling og resultatet gjennom skriftlig og muntlig kommunikasjon (g3)

Innhold

Masteroppgaven er en forskningsrapport som skal oppfylle vanlige krav til vitenskapelig arbeid. Dette betyr at oppgaven skal bygge på en presis problemstilling, at studenten skal gjøre begrunnede og selvstendige metodevalg og identifisere egnet teori. Tema for oppgaven kan være både empiriske, teoretiske eller normative spørsmål relatert til problemstillinger innenfor hovedprofilens fagområde. Temaet kan være egendefinert eller oppdragsbasert som enkeltprosjekt eller en del av et større program. Studenten er selv ansvarlige for valg av tema for oppgaven, undersøkelsesopplegg og gjennomføring.

Arbeids- og undervisningsformer

Studentene vil i 3. semester bli gitt nærmere orientering om arbeidet. Masteroppgaven skrives normalt av to studenter. Bare unntaksvis skriver en student masteroppgaven alene. Studentene får individuell og/eller gruppebasert veiledning oppad begrenset til maks 12 timer. Formen på veiledningen avtales mellom den enkelte veileder og student, men det stilles krav til at veiledningen foregår på bakgrunn av skriftlig materiale som

studentene har sendt veileder på forhånd. Hvis studenten(e) ikke leverer eller stryker på masteroppgaven har vedkommende ikke krav på å få tildelt nye veiledningstimer.

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Innlevering av prosjektbeskrivelse
- Oppmøte på veiledning
- Oppmøte på oppgaveseminarer

Ytterligere detaljer om dette, opplyses ved masteroppgavearbeidets oppstart.

Eksamen

- Masteroppgave, i gruppe på to personer (eventuelt individuelt) og
- felles muntlig forsvar av masteroppgaven.

Det gis felles karakter for det skriftlige arbeidet. Muntlig forsvar av oppgaven kan bidra til å justere karakteren med én karakter opp eller ned individuelt.

Ved gruppeeksamen står alle deltakere i gruppa til ansvar for alt innhold i oppgaven.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Begge deleksamener må være bestått for at eksamen skal være bestått.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MMF200 Markedsføringsledelse og strategisk kommunikasjon

Emnekode: 3MMF200

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Emnet 3MMF100 Markedsføringsteori må være bestått.

Læringsutbytte

Ved fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om markedsføringens rolle i virksomheten og kan identifisere relevansen av nye teoretiske begreper, samt bruke dem til utvikle markedskommunikasjonsstrategier (k1)
- har inngående kunnskap om de skiftende strategiske kontekstene som markedskommunikasjon må kunne utøves innenfor (k2)
- har inngående kunnskap om merkebygging som en langsiktig investering (k3)
- har inngående kunnskap om det vitenskapsteoretiske grunnlaget for markedsføringsledelse (k4)
- har inngående kunnskap om hvordan man analyserer rollen til, og påvirkning av, merker i et markedsføringsmessig, sosiologisk og kulturelt perspektiv (k5)

- har avansert kunnskap om betydningen av merkebygging og omdømme og deres effekt på forbrukeratferd (k6)

Ferdigheter

Studenten

- kan innhente, analysere og tolke informasjon fra markedsrelaterte kilder og forholde seg kritisk til informasjonskildene som kan ha betydning for virksomhetens verdiskaping og markedsrelasjoner (f1)
- kan analysere og argumentere for konkurrerende ideer og teorier, samt begrunne virksomhetens valg av markedsstrategier (f2)
- kan bruke relevante metoder for å analysere kommunikasjonsplattformer i utviklingen av effektive tiltak mot ulike markedsutfordringer (f3)
- kan anvende markedsføringskunnskapen på nye områder for å bedre virksomhetens verdiskaping (f4)

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere etiske forhold rundt markedsføringens strategiske konsekvenser (g1)
- kan anvende kunnskap om markedsføringsledelse og kommunikasjon på nye områder for å imøtekomme virksomhetens utfordringer (g2)
- kan argumentere for egne ideer, beslutninger og anbefalinger innenfor markedskommunikasjon og merkebygging (g3)
- kan kommunisere markedsføringsfaglige problemstillinger innad i virksomheten og til eksterne samarbeidsaktører (g4)

Innhold

- Markedsføringens betydning for virksomheten og dens innflytelse i virksomhetens styrende organer
- Markedskommunikasjonens strategiske betydning for relasjoner og posisjon
- Modeller for markedskommunikasjon herunder Integriert markedskommunikasjon (IMC) og relasjonskommunikasjon.
- Kommunikasjon og utvikling av nye verktøy innen E-markedsføring
- Merkebygging og betydningen av merkeledelse
- Merkepersonlighet, merkeverdier og forbrukertilnærminger
- Merker i et konkurranseutsatt og komplekst miljø - posisjonering i hodet på kundene
- Dekodingen og dekonstrueringen av merker gjennom åpne og skjulte merkeverdier

- Flytting av identitet og merkeutvidelser
- Teknologiens betydning for virksomhetens strategiske kommunikasjon og merkebygging
- De etiske implikasjonene av markedsføring, kommunikasjon og samfunnsansvar

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, oppgaveløsning, case og diskusjoner. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

- 4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen (teller 60% av karakteren) og
- semesteroppgave i gruppe på inntil tre personer (teller 40% av karakteren). Ved gruppeeksamen står alle deltakerne i gruppa til ansvar for alt innhold i oppgaven.

Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Begge deksamener må være bestått for at emnet skal være bestått.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Individuell skoleeksamen: Ingen hjelpemidler er tillatt.
Semesteroppgave: Alle hjelpemidler er tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MMF220 Verdiskaping og tjenesteyting

Emnekode: 3MMF220

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MMF100 Markedsføringsteori må være bestått.

Læringsutbytte

Ved fullført emne skal studenten ha følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har avansert kunnskap om sentrale elementer som brukes innen tjenesteorienterte perspektiver slik som: verdi og verdiskaping av tjenester, tjenestesystemer, teknologi i tjenester, tjenestekvalitet, servicekultur, kundeopplevelser (k1)
- har avansert kunnskap om hvordan verdiskapende systemer gir forutsetninger for ressursintegrering og en dynamisk verdiskaping (k2)
- har avansert kunnskap om hvordan tjenesteprosesser, verdiskaping og verdiskapende systemer kan utformes og tilpasses markedet samt kundens behov (k3)
- kan bidra til en økt systematisk og vitenskapelig tenkning rundt virksomhetens tjeneste og markedsføringsfunksjon (k4)
- har spesialisert kunnskap om det tjenesteorienterte perspektivet og vitenskapelige teorier som har påvirket forståelsen av verdiskaping og markedsføringens utvikling

(k5)

- kan tillempe nøkkelbegrep, teori og modeller på nye områder og problemstillinger relatert til virksomheters verdiskaping (k6)

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende tjenesteperspektivet for å analysere hvordan verdier skapes for kunder og andre interessenter innenfor ulike typer virksomheter (f1)
- kan analysere teorier og metoder i et tjenesteperspektiv for å forstå virksomheters utfordringer og derigjennom kunne arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning (f2)
- kan formidle en kritisk tilnærming til tjenesteperspektivet og virksomhetens markedsføringsfunksjon (f3)
- kan anvende relevante begreper, teorier og metoder knyttet til å samskape verdier i et tjenesteperspektiv (f4)

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere kritisk over tjenesteaspektets betydning for næringsliv og samfunn (g1)
- kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter om tjenesteperspektivet for å se nye muligheter for samskapingsprosesser og verdiskaping (g2)
- kan bidra til ny tenkning ved å forstå tjenesteperspektiver som driver i en innovasjonsprosess (g3)

Innhold

- Sentrale begreper og hvordan disse kan brukes i tjenesteforskning og praksis
- Begrepet verdi og verdiskaping i et aktør- og systemperspektiv
- Tjenesteperspektiver og tjenestelogikker
- Utvikling av tjenester som vitenskap (herunder utvikling av service science)
- Elementer (tjenestekultur, teknologi, etc) som påvirker tjenesteprosessen og gjennom dette kundens opplevelse og atferd
- Modeller for å beskrive, kategorisere og analysere verdiskaping gjennom tjenester
- Analysere verdiskaping gjennom tjenester i praksis

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, oppgaveløsning, case og diskusjoner. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Ett muntlig framlegg i gruppe på inntil tre personer.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

2 dagers skriftlig, individuell hjemmeeksamen. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MMF240 Tjenesteinnovasjon

Emnekode: 3MMF240

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MMF100 Markedsføringsteori og 3MMF120 Strategi og ledelse må være bestått.

Læringsutbytte

Ved fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om sentrale begreper innen tjenesteinnovasjon (k1)
- har inngående kunnskap om hvordan innovasjon drives frem og måles (k2)
- har inngående kunnskap om ulike praksiser innen innovasjonsområdet, samt forstår hvordan dette står i forhold til innovasjonsresultatet (k3)
- har inngående kunnskap om metoder innenfor tjenesteinnovasjon og på hvilke sett disse speiler innovasjonspraksisen i virksomheter (k4)
- har avansert kunnskap om hvordan innovasjon og tjenesteutvikling kan brukes til å forbedre eksisterende tjenester, skape nye tjenester, med utgangspunkt i den historiske utviklingen av produkt- og tjenesteinnovasjon (k5)

Ferdigheter

Studenten

- kan analysere og diskutere ulike perspektiver og modeller av innovasjon og kunde / bruker rolle i samskapingsprosessen, samt i utviklingsprosessen (f1)
- kan analysere hvordan ulike eksterne og interne situasjoner og ressurstilgang påvirker innovasjonsprosessen (f2)
- kan drøfte og begrunne ulike strategier og metoder for å øke kundens opplevelse av verdiskaping prosesser i virksomheten og kjenner ulike markedsføringsmetoders relevans og effektivitet (f3)
- kan bidra til økt bruk av vitenskapelig kunnskap i en tradisjonell praksis innenfor området innovasjon (f4)

Generell kompetanse

Studenten

- kan analysere etiske problemstillinger i forbindelse med tjenesteinnovasjonsprosesser, spesielt der hvor kunden er en aktiv deltaker (g1)
- kan anvende kunnskap om innovasjonsprosesser på nye områder slik at det øker virksomhetens verdiskaping (g2)
- kan kommunisere markedsrelevansen i innovasjonsprosesser internt i virksomheten og mot potensielle kunder (g3)
- kan bidra til å forstå og fremme nytenkning i virksomheter (g4)

Innhold

- tjenesteinnovasjon i virksomheter og bransjer
- utvikle nye tjenester (new service development) og tjenesteinnovasjon gjennom hele verdisamskapingsprosessen
- kunden som verdisamskaper, og gjennom dette belyse teorier om tjenesteinnovasjon
- markedsføringsundersøkelser og adopsjonsprosesser
- utvikling av tjenestevedlikehold (service maintenance)
- utvikling for å forbedre service ytelse (service performance)
- innovasjon fra et tjenestelogikkperspektiv
- ulike måter å beskrive og klassifisere innovasjon på
- praksis og teori for innovasjonsprosesser
- kundeinvolvering i innovasjon

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, oppgaveløsning, case og diskusjoner. Se for

øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

2 dagers skriftlig, individuell hjemmeeksamen.

Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MSM120 Kvalitativ metode

Emnekode: 3MSM120

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst / Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om kvalitative forskningsprosesser, utforming og forskningsdesign (k1)
- har inngående kunnskap for å være i stand til å bruke begreper diskutert i en teori, formulere en intervjuguide og gjennomføre et intervju (k2)
- har inngående kunnskap om hvordan analysere teoretiske begreper og skape nye begreper, samt å diskutere forholdene mellom disse begrepene, samtidig som grensene og forutsetningene for disse forklares (k3)
- har inngående kunnskap om hvordan kvalitativ vitenskapsteori og metodevalg rapporteres gjennom egen forskning (k4)

Ferdigheter

Studenten

- kan kritiske analysere og vurdere bruken av kvalitative informasjonskilder i egne og andres undersøkelser, og kan formulere og utvikle kvalitative problemstillinger (f1)
- kan analysere og forholde seg kritisk til kvalitative metoder og teknikker (f2)
- har inngående kunnskap om forskningsprosessen, kan velge forskningsmetode baserte på problemstilling og behersker metoder for å samle inn, bearbeide og analysere kvalitative data (f3)
- har det nødvendige vitenskapsteoretiske og metodiske grunnlaget for å gjennomføre samfunnsvitenskapelige undersøkelser, samt kan vurdere andres arbeider (f4)

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere, samt ta stilling til etiske problemer knyttet til egne og andres kvalitative undersøkelser (g1)
- kan på selvstendig grunnlag fortsette egen kompetanseutvikling innenfor kvalitative analyser (g2)
- har grunnlag for å kommunisere om og diskutere kvalitative problemstillinger, forskningsdesign og metodevalg innenfor bedriftsøkonomiske/administrative fagområder (g3)

Innhold

- Arbeidsprosessene i samfunnsvitenskapelig forskning - herunder forskningsdesign, designkriterier, problemformuleringer og analytiske kategorier.
- Problemutforming, forskningsdesign, bearbeiding, analyse og tolkning av kvalitative data.
- Vitenskap, etikk og retningslinjer for datainnsamling og personvern.
- Kvalitative intervjuer og fokusgruppeundersøkelser.

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, seminar, gruppearbeid.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper. Minimum tre av fire oppgaver må være vurdert til godkjent.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

Individuell semesteroppgave som omfatter både teori og analyse.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MMF360 Krise i markedsrelasjoner

Emnekode: 3MMF360

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MMF100 Markedsføringsteori og 3MMF120 Strategi og ledelse må være bestått.

Læringsutbytte

Ved fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om hvordan konflikt i relasjoner mellom virksomheten og kunder oppstår og kan eskalere fra konflikt til krise, både mot enkelt kunder og grupper av kunder og mot markedet generelt (k1)
- har inngående kunnskap om hvordan enkelt kunder takler konflikten gjennom klage- atferd og hvordan virksomheten kan håndtere dette gjennom klagehåndtering (k2)
- har inngående kunnskap om hvordan konflikt i markedsrelasjonene påvirker virksomhetens omdømme og om hvordan dette kan håndteres (k3)
- har inngående kunnskap om de ulike kommunikasjonsstrategier som kan anvendes til krisehåndtering (k4)
- har inngående kunnskap om skalering og håndtering av konflikter som kan bidra til økt systematisk og vitenskapelig tenkning rundt dette i virksomheten (k5)

Ferdigheter

Studenten

- kan drøfte og legge føringer for systemer for klagehåndtering (f1)
- kan definere og analysere kriser fra et markedsperspektiv (f2)
- kan anvende avanserte analysemetoder og verktøyer for håndtering av forskjellige typer kriser; herunder merkekrise, tjenestekrise og omdømmekrise (f3)
- kan analysere mulige krisesituasjoner og planlegge en markedskommunikasjonsstrategi for en slik krisesituasjon (f4)
- kan utarbeide strategi for mediehåndtering i konflikt- og krisesituasjoner (f5)

Generell kompetanse

Studenten

- kan analysere faglige- og yrkesetiske problemstillinger i forbindelse med konflikt- og krisehåndtering (g1)
- kan anvende sine kunnskaper om markedsrelasjoner når nye konflikt og krise situasjoner oppstår (g2)
- kan kommunisere forståelse for krisehåndtering i markedsrelasjoner overfor relevante personer i virksomheten (g3)
- kan bidra til nytenkning rundt kriseforståelse og kriseledelse hos virksomhetens ledelse (g4)

Innhold

- Forskjellige typer konfliktsituasjoner
- Proaktive og reaktive tilnærminger til styring av kriser
- Kunders klageatferd
- Virksomhetens klagehåndtering
- Teorier og modeller i kriser og markedsledelse
- Håndtering av kriser- merkekrise, tjenestekrise, omdømme kriser
- Omdømmehåndtering
- Krise og kunderelasjoner
- Krisehåndteringsstrategier – proaktiv & reaktive strategier
- Mediehåndtering
- Samfunnsansvar

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, oppgaveløsning, case og diskusjoner. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Ett muntlig framlegg i gruppe på inntil tre personer.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

2 dagers skriftlig, individuell hjemmeeksamen. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MMF260 Strategiske allianser og internasjonalisering

Emnekode: 3MMF260

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MMF100 Markedsføringsteori, 3MMF120 Strategi og ledelse, 3MØS100 Økonomisk organisasjonstori og 3MØS120 Økonomisk styring og kontroll

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- Har inngående kunnskap om hvordan de ulike aktørene i verdikjeden/systemet er knyttet sammen over landegrensar
- Har inngående kunnskap om kriteriene for strategiske allianser, samt hvordan og i hvilken form strategiske allianser dannes
- Har inngående kunnskap om hvordan ulike parter i en strategisk allianse kan skape og utvikle et samarbeid for å øke sin konkurransekraft og strategisk fordel
- Har inngående kunnskap om hvilke faktorer som påvirker hvorvidt en virksomhet bør gjennomføre sine internasjonale aktiviteter

Ferdigheter

Studenten

- Kan analysere en virksomheten og dens omgivelser ved å bruke tilnærminger, konsepter og teorier knyttet til dyaden, nettverket og verdikjeden/systemet
- Kan bruke en analyse til å beskrive faktorer som påvirker beslutninger om integrasjonsgrad, samarbeid, styring og kontroll, samt kunne argumentere for løsninger
- Kan identifisere og evaluere utfordrende aspekter ved en virksomhets dyadiske allianse- og nettverksaktiviteter
- Kan foreslå endringer i virksomhetens posisjon i dyadiske allianser og nettverksrelasjoner ved å bruke tilnærminger, konsepter og teorier fra kurset
- Kan vurdere globale kontekstuelle faktorer som påvirker internasjonaliseringsprosessen med tanke på allianse- og nettverksbygging (deriblant sourcing)

Generell kompetanse

Studenten

- Kan reflektere over virksomhetens nåværende nettverk og dets relasjoner til kunder og andre nettverksaktører
- Kan reflektere kritisk over de systemiske og etiske forhold som ligger til grunn for allianser og internasjonalisering
- Kan reflektere over nødvendigheten av å initiere og implementere endringer i virksomhetens nettverksstilling, forretningsmodell og sourcing strategier

Innhold

- Teoretiske perspektiver og tilnærminger for å analysere, initiere og utvikle ulike typer relasjoner, nettverk og strategiske allianser i en internasjonal kontekst
- Internasjonaliseringsteori med henblikk på valg av strategisk partner
- Transaksjonskostnadsteori og integrasjon («make or buy» - «sourcing»)
- Makt og avhengighet
- Organisasjonsteoretisk og principal-agent teoretisk tilnærming til styring og kontroll i alliansen
- Samarbeid og relasjonskvalitet
- «Business sustainability» og betydning for internasjonale samarbeidsrelasjoner
- Digitalisering og ny teknologi, konsekvenser for inngåelse og utvikling av strategiske allianser

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, diskusjoner og oppgaveløsning i grupper. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. De to første arbeidskravene skal løses individuelt, de to siste skal løses i gruppe på inntil tre personer. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper. Minimum tre av fire oppgaver må være vurdert til godkjent.
- Ett muntlig framlegg i gruppe på inntil tre personer.
- Obligatorisk frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Ingen.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MES100 Profesjonsetikk og virksomhetens samfunnsansvar

Emnekode: 3MES100

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om teorier, modeller og metoder knyttet til moralske og ansvarsmessige spørsmål rundt etikk og virksomheters samfunnsansvar (k1)
- kan inngående kunnskap om teorier, modeller og metoder knyttet til etikk og virksomheters/individets ansvar (k2)

Ferdigheter

Studenten

- kan anvende teorier, modeller og metoder relatert til etikk og samfunnsansvar for

- å identifisere, analysere og håndtere utfordringer innen området (f1)
- kan skille mellom etiske og juridiske problemstillinger knyttet til økonomiske valg (f2)

Generell kompetanse

Studenten

- kan forvalte den ekspertstatus som følger med en høgere grads utdanning innenfor økonomi og ledelse (g1)
- forstår etiske og moralske utfordringer knyttet til fagområdet studiet kvalifiserer til å arbeide eller forske innenfor og kan håndtere disse utfordringene (g2)

Innhold

- Ulike etiske teorier og deres terminologi, knyttet spesielt opp mot filantropi, interessenter (interessentanalyse), kjernevirksomhet, kunnskap om CSR, miljøansvar, omdømme og økonomisk ansvar.
- Forholdet mellom etiske og økonomiske teorier, både med hensyn til samfunns- og bedriftsøkonomi

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen vil bestå av både forelesninger og gruppearbeid med praktiske eksempler, gjennomgang av "cases" og rollespill.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Ett muntlig framlegg i gruppe på inntil tre personer.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

2 dagers skriftlig, individuell hjemmeeksamen. Vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MØS260 Økonomistyring, prosjektledelse og innovasjon

Emnekode: 3MØS260

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MØS100 Økonomisk organisasjonsteori, 3MØS120 Økonomisk styring og kontroll, og 3MMF120 Strategi og ledelse

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om sentrale begreper innen økonomistyring i prosjekt herunder ledelsesteknologiers rolle i prosjektledelse (k1)
- har kunnskap om hvordan ledelse og økonomistyring i prosjekt har utviklet seg i et historisk perspektiv (k2)
- har avansert kunnskap om økonomistyringens strategiske og operative roller i virksomhetens innovasjonsprosesser i forhold til utvikling av nye prosesser, produkter og tjenester (k3)
- har inngående kunnskap om økonomistyringens rolle i situasjoner der det råder stor kontekstuell og operasjonell usikkerhet i prosjekt (k4)

- har avansert kunnskap om hvordan prosjektorganisasjonens økonomistyring samspiller med virksomheten og andre interessenter i omgivelsene (k5)
- har inngående kunnskap om hvordan økonomistyringen kan mobilisere og anvende resurser i termer av humant, relasjonelt og strukturelt intellektuelt kapital i innovasjonsprosesser (k6)

Ferdigheter

Studenten

- kan analysere og kritisk diskutere ulike perspektiver på økonomistyring og prosjektledelse (f1)
- kan analysere ulike prosjektkontekster og identifisere praktiske utfordringer for økonomistyringen generelt, såvel som spesifikt, i forhold til innovative utviklingsprosjekt (f2)
- kan drøfte og begrunne ulike strategier for økonomistyring og prosjektledelse med henblikk på praktiske resultater og suksess kriterier så som innovasjon, relevans, effektivitet, og ny kunnskap (f3)
- kan drøfte og begrunne konsekvensene av ressursbaserte og performative perspektiver på økonomistyring i innovasjonsprosesser (f4)

Generell kompetanse

Studenten

- kan analysere økonomistyringens rolle i innovasjonsprosessen og forholde seg til etiske hensyn og utfordringer i relasjon til prosjektets interessenter (g1)
- kan anvende kunnskap om økonomistyring og prosjektledelse på nye områder som kan utvikle handlingsrommet og evnen til å balansere mellom ulike interesser og hensyn på kort og lang sikt (g2)
- kan bidra til å forstå og fremme en hensiktsmessig økonomistyring og organisering av virksomhetens innovasjonsprosesser (g3)

Innhold

- Prosjektet som organisatorisk fenomen og utfordring i økonomistyringen
- Ledelse og økonomistyring i prosjekt i et historisk perspektiv
- Økonomistyring i innovasjon og kunnskapsproduksjon
- Usikkerhet, risiko, økonomistyring og kontroll

- Økonomistyring, suksess og evaluering
- Økonomistyringens kontekst i prosjekt: virksomheten og interessentene
- Alternative perspektiver i økonomistyring og ledelse i prosjekt; den skandinaviske skole
- Forskningsfronten: virksomhetens kunnskap og tjenester i et prosjektperspektiv, ressursbaserte og performative synset på intellektuelt kapital.

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, oppgaveløsning, case og diskusjoner.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

Semesteroppgave i gruppe på inntil tre personer.

Ved gruppeeksamen står alle deltakerne i gruppa til ansvar for alt innhold i oppgavene. Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MØS300 Selskapsverdsettelse og skatteatferd

Emnekode: 3MØS300

Studiepoeng: 7,5

Semester

Høst

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MØS100 Økonomisk organisasjonsteori og 3MØS230 Regnskap - teori, praksis og analyse.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har spesialisert kunnskap om de sentrale verdsettelsesmodellene og sammenhengene mellom dem (k1)
- har spesialisert kunnskap om bruk av offentlig tilgjengelig informasjon, spesielt regnskapsinformasjon, til analyseformål (k2)
- har avansert kunnskap om metoder og usikkerhet i regnskapsestimater og foretaksverdi (k3)
- har avansert kunnskap om hvordan skatter påvirker kontantstrømmer etter skatt, hvordan skatteregler påvirker kontraktsutforming mellom transaksjonsparter, og hvordan utforming av skattesystemet påvirker skatteatferden (k4)
- har avansert kunnskap om rasjonell og begrenset rasjonell beslutningsatferd (k5)

Ferdigheter

Studenten

- kan forklare og anvende de sentrale verdsettelsesmodellene for selskaper og aksjer, og diskutere modellenes styrker og svakheter (f1)
- kan integrere skattemessige vurderinger og økonomisk teori, og vurdere betydningen av skillet mellom rasjonell og begrenset rasjonell atferd for ressursallokering (f2)
- kan foreta en analyse av årsregnskaper og foreta justeringer for vurdering av den reelle underliggende inntjeningen, samt analysere trender i historisk inntjening (f3)
- kan bidra til å utarbeide prognoser for framtidige kontantstrømmer før og etter skatt (f4)
- kan bidra til å utarbeide beslutningsgrunnlag for ressursallokeringsbeslutninger (f5)

Generell kompetanse

Studenten

- kan reflektere kritisk over forhold av betydning for verdsettelse av selskaper, inkludert kvaliteten og sikkerheten til informasjonen som brukes (g1)
- kan bidra til økt systematisk tenkning knyttet til betydningen av rasjonell og begrenset rasjonell beslutningsatferd for denne type komplekse transaksjoner og kontrakter (g2)
- kan reflektere kritisk over skattesystemets og ulike skatteatferds betydning for ressursallokering (g3)
- kan kommunisere om modeller, forutsetninger og kritiske faktorer for verdifastsettelse til beslutningstakere uten økonomisk bakgrunn (g4)
- kan diskutere ressursallokering, inkludert vurdering av skattemessige og atferdsmessige forhold, med andre fagpersoner (g5)

Innhold

- Teoretiske og praktiske metoder for verdsettelse av selskaper
- Regnskapsanalyse, strategisk analyse og annen analyse av offentlig tilgjengelig informasjon som grunnlag for verdivurderingene
- Prognoser for kontantstrømmer og estimater for avkastningskrav
- Skattemessige problemstillinger knyttet til verdivurderinger
- Rasjonell og begrenset rasjonell beslutningsatferd

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, diskusjoner og oppgaveløsning i grupper. Det tas sikte på å bruke nyhetssaker i undervisningen. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Frammøte på 50% av emnets underviste timer.

Eksamen

4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MØS220 Strategisk økonomistyring

Emnekode: 3MØS220

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MMF120 Strategi og ledelse og 3MØS120 Økonomisk styring og kontroll må være bestått.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har avansert kunnskap om nyere (innovative) kalkylemodeller (k1)
- har innågende kunnskap om sammenhengen mellom forskjellige kostnadskonsepter og beslutningsstøtte (k2)
- har avansert kunnskap om strategiske lønnsomhetsanalyser (k3)
- har inngående kunnskap om en tjenesteorientert tilnærming til økonomistyring og kan anvende kunnskapen på nye områder(k4)

Ferdigheter

Studenten

- kan forholde seg kritisk til teoretiske modeller og empirisk forskning innen fagområdet strategisk økonomistyring slik at egne resonnementer kan formuleres

(f1)

- kan utvikle, implementere og bruke nyere modeller for økonomistyring (f2)
- kan utvikle modeller for tjenesteorientert og situasjonsspesifikk tilnærming til økonomistyring (f3)
- kan analysere og drøfte hvilke modeller og kostnadskonsepter som er relevante i aktuelle situasjoner (f4)

Generell kompetanse

Studenten

- kan argumentere, forsvare eller rettferdiggjøre egne ideer, beslutninger og anbefalinger i forbindelse med økonomiske analyser (g1)
- kan diskutere og analysere ulike innovative modeller for strategisk økonomistyring (g2)

Innhold

- Innovative modeller for økonomistyring – utvikling og praktisk utbredelse
- Strategiske kostnadsanalyser
- ABC/M og verdikjedeanalyse
- Resource Consumption Accounting
- Målkostnadsanalyse og levetidskostnader
- Modeller for kundelønnshetsanalyser
- Balansert målstyring og alternative modeller for balansert målstyring
- Beyond Budgeting
- Internprising
- Økonomistyring med tjenesteperspektiv som utgangspunkt

Arbeids- og undervisningsformer

Forelesninger, oppgaveløsning, case og diskusjoner. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Ett individuelt muntlig framlegg.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

Individuell semesteroppgave. Prestasjonen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Tillatte hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MØS230 Regnskap – teori, praksis og analyse

Emnekode: 3MØS230

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MØS100 Økonomisk organisasjonsteori og 3MØS120 Økonomisk styring og kontroll må være bestått.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har avansert kunnskap om bredden og kompleksiteten innenfor regnskapsfaget (k1)
- har inngående kunnskap om utfordringer ved regnskapsmessige skjønnsvurderinger og fortolkninger (k2)
- har spesialisert kunnskap om viktige trekk i norske- og internasjonale regnskapsregler (k3)
- har avansert kunnskap om tradisjonelle regnskaps- og rapporteringsmodeller og nyere innovasjoner i rapporteringspraksis (k4)
- har avansert kunnskap om regnskapsteori og formål med regnskap og kvalitative egenskaper ved formålstjenlig informasjon for regnskapsbrukerne (k5)

- har inngående kunnskap om regnskapsharmonisering på tvers av landegrensener og sektorer (k6)
- har inngående kunnskap om regnskapsanalyse og atferdsmessige konsekvenser av regnskapsrapportering (k7)

Ferdigheter

Studenten

- kan forholde seg kritisk til underliggende forutsetninger for regnskap, og hva det vil si å endre slike forutsetninger (f1)
- kan drøfte utfordringer ved tradisjonelle regnskapsmodeller og rapporteringsformer (f2)
- kan vurdere alternative rapporteringsformer, med tilhørende fordeler og ulemper (f3)
- kan drøfte forutsetningene for regnskapsanalyse av virksomheter ut fra formål og egenskaper ved formålstjenlig informasjon for regnskapsbrukerne (f4)

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere og diskutere spenningsforholdet mellom regnskapsteori og -praksis (g1)
- kan reflektere over etiske problemstillinger innenfor emnet (g2)
- kan anvende sine faglige kunnskaper kritisk på aktuelle problemstillinger innen emnet (g3)
- kan formidle sentralt fagstoff gjennom relevante uttrykksformer (g4)
- kan utveksle faglige synspunkter og erfaringer med andre fagpersoner og regnskapsbrukere (g5)
- kan bidra til rapporteringsinnovasjon i bedrifter (g6)
- kan tilegne seg oppdatert kunnskap innenfor ovenfornevnte kunnskaps- og ferdighetsområder (g7)

Innhold

- Regnskapets formål og regnskapsmodeller
- Finansregnskapsmodellen fra regnskapsloven
- Regnskapspraksis og regelverk
- Regnskapsharmonisering
- Rapporteringskvalitet og regnskapsmanipulasjon
- Regnskapet som kilde for styringsinformasjon og regnskapsanalyse
- Samfunnsansvars- og miljørapportering

Et kritisk perspektiv på regnskap vil gjennomsyre hvert av disse punktene

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, diskusjoner og oppgaveløsning i grupper. Det tas sikte på å bruke nyhetssaker i undervisningen. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

2 dagers skriftlig, individuell hjemmeeksamen.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

3MØS240 Investeringer og beslutningsstøtte

Emnekode: 3MØS240

Studiepoeng: 7,5

Semester

Vår

Språk

Norsk (engelsk ved behov)

Krav til forkunnskaper

3MMF120 Strategi og ledelse, 3MVS100 Økonomisk organisasjonsteori og 3MVS120 Økonomisk styring og kontroll.

Læringsutbytte

Ved bestått emne har studenten oppnådd følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har inngående kunnskap om tradisjonelle investeringsanalyser og hvilke forutsetninger disse er bygget på (k1)
- har avansert kunnskap om håndtering av risiko i tradisjonelle investeringsanalyser (k2)
- har spesialisert kunnskap om behandling av risiko og verdsettelse av prosjekter med utgangspunkt i realopsjonsteori og gjennom dette innsikt i for hvordan virksomheter kan skape seg fleksibilitet (k3)
- har inngående kunnskap om opsjonsteori (k4)
- har inngående kunnskap om teorier angående finansiering og kapitalstruktur (k5)

Ferdigheter Studenten

- kan innhente, analysere og tolke informasjon som grunnlag for investeringsanalyse og forholde seg kritisk til informasjonskildene (f1)
- kan forholde seg kritisk til modeller for analyse av investeringer under usikkerhet og verdsettelse på en slik måte at egne resonnementer kan formuleres (f2)
- kan drøfte og vurdere og ulike modeller for analyse av investeringer under usikkerhet og verdsettelse (f3)
- kan anvende relevante metoder for å gjennomføre analyser av investeringer under usikkerhet og verdsettelse med utgangspunkt i realopsjonsteori (f4)

Generell kompetanse Studenten

- kan drøfte etiske forhold knyttet til virksomhetens investeringsbeslutninger (g1)
- kan anvende kunnskapen på nye områder gjennom å forstå investeringer i et tjenesteperspektiv (g2)
- kan argumentere, forsvare eller rettferdiggjøre egne ideer, beslutninger og anbefalinger i forbindelse med investeringer under usikkerhet og verdsettelse (g3)
- kan bidra til endrings- og innovasjonsprosesser ved å legge til rette for fleksibilitet for virksomheten gjennom beslutningsstøtte for investeringer (g4)

Innhold

- Tradisjonelle investeringsanalyser og forutsetninger disse er bygget på
- Modeller for håndtering av risiko ved tradisjonelle investeringsanalyser
- Grunnleggende opsjonsteori
- Opsjonsteori og risiko
- Investeringsanalyser med utgangspunkt i opsjonsteori
- Opsjonsteori og finansiell styring
- Finansiering og kapitalstruktur

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisningen består av forelesninger, oppgaveløsning, case og diskusjoner. Se for øvrig obligatoriske arbeidskrav.

Undervisningsaktivitetene på samling tar utgangspunkt i at studentene møter forberedt til undervisningen gjennom å ha lest pensum for den aktuelle samlingen, samt levert et skriftlig arbeid på forhånd (se obligatoriske arbeidskrav). Forventet samlet arbeidsinnsats i emnet er 187,5-225 timer (i henhold til ECTS-standard).

Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- Skriftlige oppgaver som leveres inn i forkant av hver samling. To oppgaver skal løses i gruppe på inntil tre personer, to skal løses individuelt. Tre av fire arbeidskrav må være vurdert til godkjent. Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper.
- Ett muntlig framlegg i gruppe på inntil tre personer.
- Frammøte på 50 % av emnets underviste timer.

Eksamen

- 4 timers skriftlig, individuell skoleeksamen (teller 60 % av karakteren i emnet) og
- semesteroppgave med gitt problemstilling i gruppe på inntil tre personer (teller 40 % av karakteren i emnet). Studentene er selv ansvarlige for å danne grupper. Ved gruppeeksamen står alle deltakere i gruppa til ansvar for alt innhold i oppgaven.

Prestasjonen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Begge deksamener må være bestått for at emnet skal være bestått.

Ansvarlig fakultet

Handelshøgskolen Innlandet - Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap